

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยในนครซิดาโก
โดยใช้นโยบายการทูตวัฒนธรรม

จัดทำโดย นางชญาวดี กัลยาณมิตร
รหัส 9020

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 ปี 2560
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยในนครซิดาโก
โดยใช้นโยบายการทูตวัฒนธรรม

จัดทำโดย นางชญานาวดี กัลยาณมิตร
รหัส 9020

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 9 ปี 2560
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักรับบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ

(เอกอัครราชทูต อู๋ม เมาลานนท์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(เอกอัครราชทูต ดร. ธเนศ สุจารีกุล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สุภางค์ จันทวานิช)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

งานศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยในนครชิคาโก โดยใช้ นโยบายการทูตวัฒนธรรม” มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อทำความเข้าใจคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนไทยในนครชิคาโก สหรัฐอเมริกา และการปรับเปลี่ยนของชุมชนไทย จากรุ่นแรกสู่รุ่นสองและสาม 2) เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ในการใช้การทูตประชารัฐและการทูตวัฒนธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย ในนครชิคาโก เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะ เรื่องวัฒนธรรม อาหาร และการท่องเที่ยว

งานศึกษาส่วนบุคคลนี้ใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้กรอบการศึกษาที่พัฒนา จาก 3 มิโนทัศน์คือ การทูตประชารัฐ การทูตวัฒนธรรม และทฤษฎีการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่าง ประเทศ (International migration) วิธีการศึกษาประกอบด้วย 2 วิธีการ คือ การใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่ ได้มีการจัดทำหรือเผยแพร่ในรูปของเอกสาร วรรณกรรม และสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะความเห็นของอดีตกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก และการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนไทยในนครชิคาโก

จากการศึกษาพบว่า ชุมชนไทยในนครชิคาโกซึ่งเป็นชุมชนไทยขนาดใหญ่ ปัจจุบันเริ่มหดตัว และอ่อนแอลงเนื่องจากคนไทยรุ่นแรกในนครชิคาโกซึ่งเป็นแกนนำที่สำคัญ มีอายุย่างเข้าวัยชรา (70 ปีขึ้นไป) เริ่มลดบทบาทของตนในชุมชนไทยลงเนื่องจากปัญหาสุขภาพ และขาดการสืบทอด ภาระหน้าที่ผู้นำชุมชนไทยโดยชุมชนไทยรุ่นสองและสาม ซึ่งส่วนใหญ่เกิดและเติบโตในสหรัฐฯ มีความรู้สึกว่าเป็นคนอเมริกันมากกว่าคนไทย มักประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจส่วนตัว ไม่สนใจเข้าร่วม กิจกรรมที่ชุมชนไทยรุ่นแรกจัดขึ้น ทำให้เกิดปัญหาขาดเอกลักษณ์ความเป็นชุมชนไทย และอาจขาด ความยั่งยืนที่จะคงอยู่อย่างเข้มแข็งสืบไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อดีตกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก และผู้นำชุมชนไทย รวมทั้งการค้นคว้าเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าชุมชนไทยในนครชิคาโกยังคงมีความ เข้มแข็งในด้านการเปิดร้านอาหารไทยและความสามารถด้านวัฒนธรรม มีการจัดองค์กรของชุมชนไทย ที่ดีในรูปของสมาคม/ชมรม และมีประสิทธิภาพสูงในการตอบสนองต่อนโยบายต่างประเทศในการใช้ การทูตวัฒนธรรมในลักษณะของ Soft power เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ไทย ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ชำรงไว้ซึ่งวิถีไทยและเอกลักษณ์ไทย รวมทั้งสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย ทั้งนี้ หากภาครัฐนำ นโยบายการทูตประชารัฐ และการทูตวัฒนธรรมมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการเสริมสร้างความ เข้มแข็งแก่ชุมชนไทย และให้การสนับสนุนเชิงนโยบายและงบประมาณแก่ชุมชนไทย รวมทั้งดำเนิน บทบาทเชิงรุกตามนโยบายการทูตประชารัฐ โดยเป็นสื่อกลางหรือผู้ประสานงานให้ชุมชนไทยรุ่นแรก กับรุ่นสองและรุ่นสามสามารถทำงานร่วมกันได้ในการดำเนินนโยบายการทูตวัฒนธรรม และภาครัฐ เป็นผู้นำทุกภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน/ธุรกิจท้องถิ่น และภาคสื่อมวลชนให้ร่วม ดำเนินงานด้านการทูตวัฒนธรรมด้วยกัน โดยเน้นจุดแข็งของไทยในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย อาหารไทย และการท่องเที่ยว และขยายผลสู่ประชาชนอเมริกันในท้องถิ่น จะทำให้ชุมชนไทยมีความ

เข้มแข็งและยั่งยืน สามารถรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการเปิดร้านอาหารไทย วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

งานศึกษาส่วนบุคคลนี้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ คือ การใช้การทูตวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ และประโยชน์ของชุมชนไทยในนครซิดนีย์ โดยเฉพาะการนำการทูตวัฒนธรรมมาใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย โดยภาครัฐควรบูรณาการหน่วยงานที่ประเทศไทยที่ประเทศไทย ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้มีนโยบายและเป้าประสงค์ในการจัดกิจกรรมด้านเผยแพร่วัฒนธรรม ส่งเสริมอาหารไทย ส่งเสริมการท่องเที่ยว และการลงทุนในประเทศไทยที่ชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดแนวทางการจัดงานเทศกาลไทย (Thai Festival) ให้ชัดเจนและสอดคล้องกันทั่วโลก เพื่อความเป็นเอกภาพของนโยบายการทูตวัฒนธรรม ซึ่งควรคำนึงถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวไทยเป็นหลักซึ่งเป็นจุดแข็งของไทยมาโดยตลอด นอกจากนี้ งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม ควรมีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการทูตวัฒนธรรมสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว รวมทั้งภาครัฐควรผลักดันอย่างต่อเนื่องในนโยบายเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนนักเรียนและบุคลากรด้านการศึกษา และแลกเปลี่ยนนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาส่วนบุคคลนี้ จะไม่สามารถสำเร็จลงได้หากปราศจากความช่วยเหลือและการสนับสนุนของบุคคลหลายท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณ เอกอัครราชทูต อู๋เม เมาลานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักที่ให้ทัศนะ มุมมอง และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่ง รวมทั้งตั้งคำถามเพื่อจุดประกายความคิดและการเขียนงานศึกษาส่วนบุคคลให้ครอบคลุมในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง ชัดเกลา ประเด็นที่ศึกษาให้มีความชัดเจน กระชับ น่าอ่าน และเข้าใจง่ายขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมทั้งสองท่าน คือ เอกอัครราชทูต ดร. ธเนศ สุจารีกุล และศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. สุภางค์ จันทวานิช ที่กรุณาช่วยกันอ่านและให้ความเห็นเพิ่มเติม มอบแนวคิดและแนะนำวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาเพิ่มเติม อาทิ ทฤษฎีด้านสังคมศาสตร์เกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ และมุมมองด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ตลอดจนแนะนำการนิยามคำศัพท์เฉพาะเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายและถูกต้อง ทำให้งานการศึกษาส่วนบุคคลนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ทัศนะและมุมมองต่อประเด็นที่ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำชุมชนไทยในนครซิดนีย์ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งประธานหรือนายกสมาคม/ชมรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายการทูตวัฒนธรรมของกระทรวงการต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายกสมาคมคนไทยอเมริกันเพื่อวันข้างหน้า (TAFF) และประธานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครซิดนีย์ รวมทั้งขอขอบพระคุณคุณทรงพล สุขจันทร์ อธิบดีกรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกงสุลใหญ่ นครซิดนีย์ระหว่างปี ค.ศ. 2012–2016 ที่ได้ให้ทัศนะอันเป็นประโยชน์เกี่ยวกับชุมชนไทยในนครซิดนีย์

การศึกษาส่วนบุคคลนี้ จะไม่สามารถสำเร็จลงได้หากไม่ได้รับการช่วยเหลือจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ ที่ช่วยประสานงานให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจในการเขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล ผู้เขียนขอขอบคุณคุณภัทรรัตน์ หงษ์ทอง ผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ให้โอกาสผู้เขียนในการศึกษาหลักสูตรนักรับการทูต รุ่นที่ 9 เพื่อเพิ่มพูนความรู้และฝึกฝนทักษะในด้านต่างๆ เพื่อจะได้ทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น และขอขอบคุณคุณศักดิ์สิทธิ์ พรหมโยธี กงสุลใหญ่ นครซิดนีย์ และคุณกาญจนา ภัทรโชค อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ที่สนับสนุนให้ผู้เขียนเข้ารับการฝึกอบรมครั้งนี้อย่างเต็มที่ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาส่วนบุคคลนี้จะได้นำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยในนครซิดนีย์และประเทศไทยสืบต่อไป

ชญานาวดี กัลยาณมิตร

สิงหาคม 2560

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการศึกษา	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.4 สมมติฐานการศึกษา	5
1.5 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	5
1.6 แนวความคิดหรือกรอบทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	5
1.7 ประโยชน์ของการศึกษา	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 การทูตประชารัฐ	7
2.2 การทูตเพื่อประชาชน มิติด้านการทูตวัฒนธรรม	10
2.3 แนวคิดและทฤษฎีการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ (International migration)	11
2.4 สรุปกรอบแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรม	12
บทที่ 3 ผลการศึกษา : ลักษณะของชุมชนไทย การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ ชุมชนไทย โดยใช้การทูตประชารัฐและการทูตวัฒนธรรม	14
3.1 ลักษณะของชุมชนไทย และจุดแข็งของชุมชนไทยในนครซิดคาโก	14
3.2 การดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศ โดยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดคาโก ในการใช้การทูตวัฒนธรรมและการทูตประชารัฐเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย	23
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	28
4.1 สรุปผลการศึกษา	28
4.2 ข้อเสนอแนะ	28
บรรณานุกรม	32
ประวัติผู้เขียน	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศยุทธศาสตร์ทางด้านความมั่นคงและเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ในด้านการทหารและความมั่นคง ไทยเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นพันธมิตรกับสหรัฐฯ โดยการลงนามในสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (Treaty of Amity and Economic Relations) ปี ค.ศ. 1966 และมีกรอบความร่วมมือทางทหารเป็นกรอบความร่วมมือที่สำคัญ ในด้านการค้า ปัจจุบันสหรัฐฯ เป็นคู่ค้าอันดับที่ 3 ของไทยรองจากจีน และญี่ปุ่น ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (ค.ศ. 2014–2016) มูลค่าการค้าระหว่างไทย–สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ. 2016 มีมูลค่าการค้า 40,065 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.5 โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ากับสหรัฐฯ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2560) ในด้านการลงทุน สหรัฐฯ เข้ามาลงทุนในไทยเป็นอันดับที่ 4 รองจากญี่ปุ่น จีน และสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม มูลค่าการลงทุนของทั้งสองฝ่ายลดลงต่อเนื่องในช่วง 3 ปี โดยในปี ค.ศ. 2014 มูลค่าการลงทุนของไทยในสหรัฐฯ คิดเป็น 22,327.80 ล้านบาท และลดลงเหลือ 10,380.19 ล้านบาทในปี ค.ศ. 2015 และ -83,457.13 ล้านบาท ในปี ค.ศ. 2016 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560)¹

ชุมชนไทยในสหรัฐฯ มีขนาดใหญ่ และมีจำนวนมากที่สุดเมื่อเทียบกับชุมชนไทยในต่างประเทศอื่นๆ แม้ที่ผ่านมาไทยยังไม่เคยจัดสำรวจจำนวนคนไทยในสหรัฐฯ อย่างเป็นทางการ แต่จากข้อมูลสำมะโนประชากรของสหรัฐฯ (US census data) ในปี ค.ศ. 2010 และจากการสำรวจของสำนักงานในต่างประเทศของกระทรวงการต่างประเทศ 4 แห่งในสหรัฐฯ (ได้แก่ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน สถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส สถานกงสุลใหญ่ ณ นครนิวยอร์ก และสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก) โดยเปิดให้ลงทะเบียนคนไทยและประมาณการจากสมาคม/ชมรมคนไทย/ร้านอาหารไทย พบว่า ในปี ค.ศ. 2012 มีคนไทยพำนักอาศัยในสหรัฐฯ รวมทั้งนักเรียนและนักศึกษา จำนวน 330,349 คน จำแนกเป็น (1) กรุงวอชิงตันและมลรัฐในเขตอาณา 65,498 คน (2) นครลอสแอนเจลิสและมลรัฐในเขตกงสุล 180,000–200,000 คน (3) นครนิวยอร์กและมลรัฐในเขตกงสุล 33,000 คน (4) นครชิคาโกและมลรัฐในเขตกงสุล 31,851 คน (กรมการกงสุล, 2560)

ชุมชนไทย (Thai Community) ในสหรัฐฯ หมายถึง กลุ่มคนเชื้อสายไทยในสหรัฐฯ ที่รวมกันเป็นกลุ่มสังคมโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความพยายามทำอะไร

¹ เป็นข้อมูลการลงทุนในรูปแบบของเงินลงทุนสุทธิของทุกภาคเศรษฐกิจ โดยตัวเลขบวก หมายถึง มีการลงทุนเพิ่ม (ไม่ว่าจะในรูปแบบของการลงทุนในทุนเรือนหุ้น กำไรที่นำกลับมาลงทุน หรือการกู้ยืมจากบริษัทในเครือในต่างประเทศ) สูงกว่า การลดการลงทุน (ไม่ว่าจะในรูปแบบของการลดสัดส่วนการถือหุ้น การถอนเงินลงทุน การประสบผลขาดทุนของธุรกิจ ในเครือหรือสาขาในประเทศไทยหรือการจ่ายเงินปันผลสูงกว่ากำไรในงวดนั้นๆ หรือการคืนเงินกู้ให้บริษัทในเครือในต่างประเทศ) ขณะที่ตัวเลขติดลบ หมายถึง ในช่วงเวลานั้นๆ มีการเพิ่มการลงทุนต่ำกว่าการลดการลงทุน

ร่วมกัน มีการรับรู้ร่วมกันและติดต่อสื่อสารกัน โดยมีวัฒนธรรมไทยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไว้ด้วยกัน
ชุมชนไทยในสหรัฐฯ ประกอบด้วย คนไทยเชื้อสายไทยและคนอเมริกันเชื้อสายไทย

คนไทยเชื้อสายไทย (Thais) หมายถึง พลเมืองไทย (Thai citizen) ที่มีถิ่นพำนักถาวรหรือ
ชั่วคราวในสหรัฐฯ ซึ่งเข้ามาศึกษาหรือทำงานอย่างถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

1) คนไทยเชื้อสายไทยที่มีบัตรเขียว หรือ Permanent resident card (บัตรประจำตัวที่
รัฐบาลอเมริกันออกให้พลเมืองต่างชาติสำหรับพำนักอยู่ในสหรัฐฯ และทำงานได้อย่างถูกกฎหมาย แต่
ไม่ได้สิทธิ์เป็นพลเมืองอเมริกัน)

2) คนไทยเชื้อสายไทยที่ไม่มีบัตรเขียว หรือ Permanent resident card แต่พำนักและ
ทำงานในสหรัฐฯ อย่างถูกกฎหมาย

3) คนไทยเชื้อสายไทยที่พำนักอยู่ในสหรัฐฯ อย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

4) นักเรียน นักศึกษา และคนไทยที่มีถิ่นพำนักชั่วคราวในสหรัฐฯ เพื่อศึกษา ดูงาน ฝึกงาน
ฝึกอบรม หรือทำงาน

คนอเมริกันเชื้อสายไทย (Thai-Americans) หมายถึง พลเมืองอเมริกัน (American
Citizen) ที่มีเชื้อสายไทยและเกิดในสหรัฐฯ และคนไทยเชื้อสายไทยที่ได้รับสิทธิ์เป็นพลเมืองอเมริกัน
ตามเงื่อนไขที่รัฐบาลสหรัฐฯ กำหนด ซึ่งมีถิ่นพำนักถาวรและประกอบอาชีพถาวรในสหรัฐฯ

คนไทยรุ่นแรกเริ่มอพยพมาตั้งรกรากในสหรัฐฯ ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 ตามความฝันแบบ
อเมริกัน (American Dream) โดยมุ่งหวังแสวงหาโอกาสใหม่เพื่อสร้างชีวิตและครอบครัวในสังคมที่
เปิดกว้างภายใต้ค่านิยมแบบอเมริกัน คือ ความเท่าเทียมกันในสังคม เคารพความคิดเห็นและเสรีภาพ
ในการแสดงออก และเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยในปี ค.ศ. 1960–1970 มีคนไทย
เข้ามาตั้งหลักแหล่งในสหรัฐฯ ประมาณ 5,000 คน และในปี ค.ศ. 1971–1980 เป็นช่วงที่คนไทยย้าย
ถิ่นฐานเข้าสู่สหรัฐฯ มากที่สุดถึง 44,000 คน เนื่องจากขณะนั้นสหรัฐฯ ขาดแคลนแรงงานและ
บุคลากรที่มีความรู้ในสาขาต่างๆ จำนวนมาก โดยในปี ค.ศ. 2002 ประมาณว่ามีคนไทยใน
นครลอสแอนเจลิสถึง 80,000 คน

คนไทยส่วนใหญ่อพยพมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในมหานครใหญ่ของสหรัฐฯ เช่น ฝั่งตะวันตก (West
Coast) คือ นครลอสแอนเจลิส มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ฝั่งตะวันออก (East Coast) คือ นครนิวยอร์ก
มลรัฐนิวยอร์ก ตอนใต้ของประเทศ คือ มลรัฐฟลอริดา และตอนกลางของประเทศ (Midwest) คือ
นครชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์

งานการศึกษาส่วนบุคคลนี้จะมุ่งประเด็นศึกษาเฉพาะชุมชนไทยในนครชิคาโกและเขต
ใกล้เคียงซึ่งมีลักษณะเฉพาะของการตั้งถิ่นฐาน คือ ชุมชนไทยจะไม่พำนักอาศัยอยู่หนาแน่นในบริเวณ
เขตหนึ่งเขตใด (เหมือนเช่นชุมชนเชื้อชาติอื่นส่วนใหญ่ เช่น จีน อินเดีย เวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลี ยิว
อิตาลี กรีก เยอรมัน สวีเดน ฯลฯ) แต่จะพำนักอาศัยอยู่กระจัดกระจาย ไม่อยู่รวมกัน และจะมีสถานที่
นัดหมายมารวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น ที่วัดไทยหรือที่โบสถ์คริสต์ ที่
สถานกงสุลใหญ่ ที่สมาคมหรือชมรมคนไทย

ชุมชนไทยในนครชิคาโกและเขตใกล้เคียง มีลักษณะเด่น คือ

1) เป็นชุมชนไทยที่มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพสูง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ
แพทย์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด สถาปนิก เนื่องจากในช่วงทศวรรษที่ 1970–1980 มลรัฐในเขต

Midwest ของสหรัฐฯ ขาดแคลนบุคลากรสาขาอาชีพดังกล่าว เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่และบริการด้านสาธารณสุขของหลายเมืองใหญ่ อาทิ นครชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ เมืองเซนต์หลุยส์ มลรัฐมิสซูรี เมืองดีทรอยต์ มลรัฐมิชิแกน เมืองแคนซัสซิตี มลรัฐแคนซัส เมืองเซนต์พอล มลรัฐมินิโซตา เมืองอินดีแอนาโพลิส มลรัฐอินดีแอนา เมืองแมดิสัน มลรัฐวิสคอนซิน เป็นต้น

2) ชุมชนไทยได้ตั้งสมาคม/ชมรมคนไทยขึ้นมากกว่า 20 สมาคม/ชมรม โดยจดทะเบียนกับเทศบาลนครของแต่ละมลรัฐอย่างถูกต้อง และมีเครือข่ายเชื่อมโยงติดต่อถึงกัน สมาคม/ชมรมดังกล่าวมักตั้งขึ้นตามสายงานอาชีพ ภูมิลำเนา สถาบันการศึกษา กลุ่มกีฬา และสันตนาการ โดยผู้นำชุมชนไทยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นประธานหรือนายกของสมาคม/ชมรม และปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประสานงานของเครือข่ายอย่างเข้มแข็งตลอด 40 ปีที่ผ่านมา อนึ่ง ในเวลาต่อมามีคนไทยอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีอาชีพประกอบการร้านอาหารและนักรูกรักนำเข้าวัตถุดิบด้านอาหาร ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในสมาคม/ชมรมของคนไทยด้วย

3) ชุมชนไทยส่วนใหญ่รักและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ สนใจติดตามพัฒนาการด้านการเมืองและเศรษฐกิจทั้งของไทยและสหรัฐฯ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและเอกลักษณ์ไทย โดยเฉพาะเรื่องอาหารและวัฒนธรรมไทย และพร้อมจะแสดงให้เห็นถึงความภูมิใจไทยและวิถีไทย ซึ่งเป็นจุดแข็งของไทยในการใช้ soft power² ในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความเชื่อมั่นทางการเมืองและเศรษฐกิจแก่ไทย ชุมชนไทยเหล่านี้ร่วมแรงร่วมใจและสนับสนุนเงินสร้างวัดไทยและโบสถ์คริสต์ของคนไทยขึ้นเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาและศาสนาคริสต์ และเป็นโรงเรียนสำหรับสอนวัฒนธรรมไทยและภาษาไทยให้แก่ลูกหลานไทย โดยวัดไทยและโบสถ์ไทยถูกใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา สถานที่ประชุมพบปะหารือ สังสรรค์ และทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม อาทิ กิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์ การระดมเงินทุนช่วยเหลือคนไทยทั้งในสหรัฐฯ และในประเทศไทย ทั้งนี้ ในนครชิคาโก มีวัดไทย 5 วัด และ 1 โบสถ์คริสต์ (14 มลรัฐในเขต Midwest มีวัดไทยมากกว่า 30 วัด)

4) ชุมชนไทยมีภาพลักษณ์ดี และมีสถานะทางการเงินอยู่ในระดับดี อีกทั้งมีปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและสม่ำเสมอกับคนท้องถิ่น รวมถึงนักรูกรักและนักการเมือง ตั้งแต่ระดับเขตไปจนถึงระดับมลรัฐและระดับประเทศ คนไทยที่ได้สิทธิ์เป็นพลเมืองอเมริกันมีความสัมพันธ์อันดีกับพันธมิตรท้องถิ่น ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ สมาชิกวุฒิสภาของมลรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งเป็นนักการเมืองอเมริกันเชื้อสายไทยเพียงคนเดียวของสหรัฐฯ พันโทหญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกรัฐสภาของมลรัฐอิลลินอยส์ เขต 8 สองสมัย (ค.ศ. 2013–2016) และในปี ค.ศ. 2017 ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากมลรัฐอิลลินอยส์ วาระดำรงตำแหน่ง 6 ปี ชุมชนไทยซึ่งเป็นพลเมืองอเมริกันได้จัดกิจกรรมเพื่อระดมเงินทุนสนับสนุนแก่พันโทหญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ ทุกครั้งที่ลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภา และเชิญมาร่วมกิจกรรมของชุมชนไทยโดยสม่ำเสมอ

² หมายถึง ความสามารถในการทำให้ประเทศอื่นมีความพอใจในการเลือกดำเนินการที่สอดคล้องกับความต้องการของเรา เป็นการใช้อำนาจเชิงดึงดูด (attractive power) เพื่อนำไปสู่การยอมรับโดยคุณงาม ซึ่งแตกต่างไปจากการใช้อิทธิพลที่ต้องอาศัยอำนาจแบบ hard power หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ soft power หมายถึงอำนาจที่ทำให้ประเทศอื่นปฏิบัติตามความต้องการของเรา โดยที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการบังคับหรือมีข้อแลกเปลี่ยนแต่อย่างใด

ลักษณะดังกล่าวข้างต้น ทำให้ชุมชนไทยในนครซิดคาโกและเขตใกล้เคียงมีความเข้มแข็งและสามารถเป็นกลไกของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพสูงในการตอบสนองต่อนโยบายต่างประเทศในการใช้การทูตวัฒนธรรมในลักษณะของ Soft power เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ไทย เผยแพร่พระพุทธศาสนา อารังไว้ซึ่งวิถีไทยและเอกลักษณ์ไทย รวมทั้งสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันคนไทยรุ่นแรกในนครซิดคาโกซึ่งเป็นแกนนำที่สำคัญ มีอายุย่างเข้าวัยชรา (70 ปีขึ้นไป) และเริ่มลดบทบาทของตนในชุมชนไทยลงเนื่องจากปัญหาสุขภาพ และขาดการสืบทอดภาระหน้าที่ผู้นำชุมชนไทย ขณะที่ลูกหลานซึ่งเป็นคนอเมริกันเชื้อสายไทย (คนไทยรุ่นสองและสาม) ส่วนใหญ่เกิดและเติบโตในสหรัฐฯ มีความรู้สึกว่าเป็นคนอเมริกันมากกว่าคนไทย ไม่คุ้นเคยและไม่มี ความผูกพันต่อประเทศไทยมากเท่าคนไทยรุ่นแรก มักประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจส่วนตัว ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทยของสมาคม/ชมรมคนไทยซึ่งมักจะจัดตามวัดไทยและโบสถ์ไทย สิ่งเหล่านี้ทำให้ชุมชนไทยในนครซิดคาโกและเขตใกล้เคียงเริ่มหดตัว ขาดเอกลักษณ์ความเป็นชุมชนไทย และอาจขาดความยั่งยืนที่จะคงอยู่อย่างเข้มแข็งเช่นเดิม

หากปัญหาดังกล่าวถูกละเลยหรือไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ในอีก 10-15 ปีข้างหน้า ชุมชนไทยในนครซิดคาโกอาจเป็นเพียงกลุ่มคนอเมริกันเชื้อสายไทยที่ขาดพลังและขาดจุดเด่น ถูกกลืนหายภายใต้สังคมนับล้านหลายหลายของสหรัฐฯ ไม่สามารถรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยเอง และไม่สามารถผลักดันนโยบายของสหรัฐฯ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ให้มีความสอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติของไทย

ผู้เขียนเห็นว่าการศึกษาหาแนวทางโดยใช้การทูตประชาธิรัฐและการทูตเพื่อประชาชน โดยเฉพาะการทูตวัฒนธรรม จะสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทย โดยนำชุมชนไทยในนครซิดคาโกทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ทำให้ชุมชนไทยทั้งภาคประชาชนและภาคธุรกิจตระหนักว่า ชุมชนไทยสามารถร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมเผยแพร่วัฒนธรรมไทย เพื่อเสริมสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของไทย และสามารถมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนท้องถิ่นของสหรัฐฯ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และนักการเมือง เพื่อส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยในต่างประเทศและผลประโยชน์ของไทย ส่งเสริมเกื้อกูลต่อความสัมพันธ์ไทย-สหรัฐฯ ทั้งในระดับประเทศและระดับประชาชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสร้างพลังและความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนไทย และนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชนไทยในอนาคต

1.2 คำถามการศึกษา

1.2.1 ภาครัฐควรมีแนวทางและบทบาทการใช้การทูตประชาธิรัฐและการทูตเพื่อประชาชน โดยเฉพาะนโยบายการทูตวัฒนธรรมอย่างไร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทยในนครซิดคาโกและเขตใกล้เคียง

1.2.2 ชุมชนไทยมีจุดแข็งในการช่วยผลักดันการทูตประชาธิรัฐและการทูตเพื่อประชาชนอย่างไร และจะรักษาจุดแข็งเพื่อผลประโยชน์ของไทยโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม รวมทั้งการท่องเที่ยวได้อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็งและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนไทยในนครซิดนีย์ และเขตใกล้เคียง และการปรับเปลี่ยนของชุมชนไทยจากคนไทยรุ่นแรกสู่รุ่นสองและสาม

1.3.2 ศึกษาการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศในการใช้การทูตเพื่อประชาชน ในมิติการทูตวัฒนธรรมและการทูตประชาธิปไตยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย

1.3.3 เสนอแนะเพื่อให้ชุมชนไทยมีพลัง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้รัฐบาลไทยสามารถใช้การทูตวัฒนธรรมในลักษณะ soft power เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

1.4 สมมติฐานการศึกษา

การทูตประชาธิปไตยและการทูตเพื่อประชาชนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทยในนครซิดนีย์และเขตใกล้เคียง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและผลประโยชน์ของไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

1.5 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

งานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ มุ่งประเด็นศึกษาเฉพาะชุมชนไทยในนครซิดนีย์ มลรัฐ อิลลินอยส์และเขตใกล้เคียง ในห้วงปี ค.ศ. 2014–2016 เฉพาะมิติด้านความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชนไทยซึ่งเป็นความท้าทายในรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยในสหรัฐฯ เสริมสร้างภาพลักษณ์และประชาสัมพันธ์ประเทศไทย โดยใช้การทูตวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับประชาชน และปกป้องผลประโยชน์ของประเทศไทย

งานศึกษาส่วนบุคคลนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพหรือเชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยใช้วิธีการศึกษาประกอบด้วย

1) การใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งได้มีการจัดทำหรือเผยแพร่ในรูปเอกสารและสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต การทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี การวิเคราะห์ทฤษฎีเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่ออธิบายพัฒนาการในปัจจุบัน และแนวโน้มความเป็นไปในอนาคต

2) การสัมภาษณ์ผู้แทนชุมชนไทย และผู้บริหารของกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวข้องกับการวางแผนและยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ

1.6 แนวความคิดหรือกรอบทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

1.6.1 นโยบายการทูตประชาธิปไตย (Inclusive diplomacy) ถูกประกาศเป็นนโยบายโดยกระทรวงการต่างประเทศในช่วงปลายปี ค.ศ. 2015 เพื่อสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 20 ปี (ค.ศ. 2017–2036) ของรัฐบาลที่กำหนดกลไกประชาธิปไตยเป็นตัวขับเคลื่อนไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยกระทรวงการต่างประเทศเป็นองค์กรหลักที่แสดงบทบาทนำในการขับเคลื่อนกลไกการทูตประชาธิปไตยในต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ ภาคประชาชน และภาคเอกชน

ร่วมเป็นเครือข่ายในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อผลประโยชน์ของชุมชนไทย ในต่างประเทศและประเทศไทย

1.6.2 นโยบายการทูตเพื่อประชาชน โดยเน้นมิติเรื่องการทูตวัฒนธรรม (Cultural diplomacy) ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และความรู้สึกที่ดีซึ่งกันและกันระหว่างชุมชนไทยและคนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของของภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินความสัมพันธ์สู่ระดับประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น

1.6.3 แนวคิดและทฤษฎีการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ (International migration) การอพยพย้ายถิ่นข้ามพรมแดนเป็นเรื่องที่มีผลกระทบทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานย้ายถิ่น ผู้อพยพเพื่อตั้งถิ่นฐานใหม่ ผู้แสวงหาที่พักพิง ซึ่งจะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายภายในประเทศ นโยบายระหว่างประเทศ และส่งเสริมความเชื่อมโยง (linkage) กันระหว่างประเทศปลายทาง (ประเทศผู้รับ) และประเทศต้นทางของผู้อพยพ

1.7 ประโยชน์ของการศึกษา

กระทรวงการต่างประเทศ และสถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์ สามารถใช้แนวทางการทูต วัฒนธรรมและการทูตประชารัฐเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทย ให้สามารถ มีกิจกรรมร่วมกับภาครัฐ ภาคธุรกิจ และนักการเมืองท้องถิ่นในการช่วยรักษาผลประโยชน์ของไทย ผลักดันการกำหนดนโยบายทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติของสหรัฐฯ ให้เป็นมิตรต่อไทย ส่งเสริมและ รักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 การทูตประชารัฐ

“หากเปรียบประเทศเป็นมนุษย์ 1 คน ในการขับเคลื่อนประเทศตามแนวทางประชารัฐนั้น ภาคประชาชนเปรียบเสมือนร่างกายและจิตใจที่ควรได้ทำในสิ่งที่ตนรักและต้องการ มีภาครัฐเป็นมันสมอง ช่วยขบคิดครบวงจรเพื่อตอบสนองความมุ่งหวังและตั้งใจนั้น ไม่คิดแทน ไม่ยึดเยียด ไม่เบียดบัง โดยมีภาคเอกชนทำหน้าที่ระบบต่างๆ ในร่างกาย ทั้งระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท ระบบหายใจ ระบบย่อยอาหาร ฯลฯ ที่เชื่อมโยงสมอง-ร่างกาย-จิตใจ ให้ทำงานสอดคล้องประสานกัน เหมือนดั่ง 3 ภาคส่วนที่เติมเต็มกันเพื่อให้ประเทศชาติมีความสมบูรณ์แบบนั่นเอง”³

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) รัฐบาลไทยได้นำเสนอวิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ประเทศไทย 20 ปี (ค.ศ. 2017- 2036) ภายใต้วิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (Stability Prosperity Sustainability) เน้นการทำงานผ่านกลไก “ประชารัฐ” และหลังจากการประกาศวิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ประเทศไทย 20 ปีแล้ว กระทรวงต่างๆ รวมทั้งกระทรวงการต่างประเทศได้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว โดยในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศได้ประกาศใช้นโยบายการทูตประชารัฐในปลายปีเดียวกัน

รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการใช้กลไกประชารัฐ โดย “ประชารัฐ” ถูกให้คำนิยามว่า หมายถึงการผนึกกำลังของภาคส่วนต่างๆ 3 ภาคส่วน ได้แก่ (1) ภาครัฐ เช่น กระทรวง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) ภาคประชาชน เช่น เครือข่ายชุมชน ประชาสังคม องค์กรพัฒนา และ (3) ภาคเอกชน เช่น องค์กรธุรกิจการค้า สมาคมธุรกิจ สภาอุตสาหกรรม นักธุรกิจ เป็นต้น โดยทั้ง 3 ภาคส่วนจะมีบทบาทในการพัฒนาประเทศเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของประเทศไทย

แนวคิดเรื่อง “ประชารัฐ” มีสมมติฐานว่า รัฐบาลเพียงภาคส่วนเดียวไม่สามารถดำเนินโครงการต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด แต่ต้องอาศัยความร่วมมือของภาคประชาชนและภาคเอกชนในการขับเคลื่อนนโยบายร่วมกัน ดังนี้

1) ภาครัฐมีอำนาจ มีเครื่องมือ บริหารงานในกรอบของกฎหมาย โดยต้องมอง “ประชาชน” เป็นศูนย์กลาง และต้องมีธรรมาภิบาล

2) ภาคเอกชนและภาควิชาการ มีองค์ความรู้ มีประสบการณ์ ความสำเร็จ เทคนิคการทำงานและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ดังนั้น ควรมองผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ ต้องมีจิตสาธารณะ หากรัฐมั่นคง ก็จะนำไปสู่ธุรกิจที่มั่นคง

³ ประยุทธ์ จันทร์โอชา, “จากใจนายกรัฐมนตรี,” จดหมายข่าวรัฐบาลเพื่อประชาชน 2, 26 (15 พฤษภาคม 2559).

3) ภาคประชาชน เป็นภาคที่มีพลัง มีความหวัง และควรมีการรวมตัวอย่างเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความเป็นประชาสังคมที่มีจิตสำนึกร่วมกัน มีโครงสร้างการทำงานที่ทุกคนเป็นหุ้นส่วนและมีเครือข่ายเชื่อมโยงภายใต้การ “ระเบิดจากข้างใน” และความรู้รักสามัคคี ตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

นโยบายการทูตประชารัฐ (Inclusive diplomacy) ซึ่งประกาศใช้โดยกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อปลายปี 2558 (ค.ศ. 2015) มิได้เป็นเพียงการตอบสนองต่อวิสัยทัศน์และกรอบยุทธศาสตร์ประเทศไทย 20 ปีเท่านั้น แต่ยังเป็นการตอบสนองต่อบริบทโลกและสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย กล่าวคือ เมื่อบริบททางสังคม เศรษฐกิจ ภูมิรัฐศาสตร์ และการเมืองของโลกเปลี่ยนแปลงไป การทูต (Diplomacy) ซึ่งแต่เดิมในศตวรรษที่ 19 เป็นเพียงเรื่องของกระบวนการ (Process) และศิลปะการเจรจา รวมทั้งการดำเนินนโยบายต่างประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย

จากการค้นคว้าพบว่า การทูต (Diplomacy) มีพัฒนาการมาอย่างยาวนานและมีการปรับตัวให้เหมาะสมต่อสภาวะแวดล้อมทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในแต่ละยุคสมัย ในยุคศตวรรษที่ 20 ผู้เล่นสำคัญในการเมืองระหว่างประเทศ คือ ชาติ (Nations) การทูตเน้นความสำคัญของศิลปะการเจรจา (Arts of Negotiation) ซึ่งกระทำโดยผู้เล่นคือ ชาติและผู้แทนเท่ากับกระบวนการเจรจา (Process of Negotiation) ดังจะเห็นได้จากนิยามของ Diplomacy ของนักวิชาการและนักการทูตหลายคน

Sir Harold Nicolson นักการทูตอังกฤษให้คำนิยามของ “การทูต” ในหนังสือ Diplomacy ซึ่งตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1939 ว่า การทูตคือศิลปะของการดำเนินนโยบายต่างประเทศโดยการเจรจา การทูต คือ การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านการเจรจา ซึ่งเป็นเครื่องมือของผู้แทนของชาติเพื่อใช้ปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นศิลปะของนักการทูต (Harold Nicolson, 1939)

Adam Watson ให้คำนิยามของ “การทูต” ในหนังสือ Diplomacy : The Dialogue between State ซึ่งตีพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 1982 ว่า การทูต คือ การสนทนาระหว่างรัฐ โดยมีความสมดุลระหว่างตัวแสดง (actor) รัฐ (state) และกระบวนการ (Process)

R.P. Barston ให้คำนิยามของ “การทูต” ในหนังสือ Modern Diplomacy ว่า การทูตเป็นการนำเสนอ การกำหนด และการดำเนินนโยบายต่างประเทศผ่านตัวแทนโดยชอบธรรมของรัฐ ด้วยวิธีการต่างๆ ที่เป็นไปอย่างสันติ เช่น การเจรจาแลกเปลี่ยนความเห็น การลอบบี้ การเยี่ยมเยียน ฯลฯ

อย่างไรก็ดี ในยุคต้นศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคหลังสมัยใหม่ (post modern) กิจกรรมทางเศรษฐกิจของโลกขยายตัวอย่างรวดเร็วผ่านกระบวนการโลกาภิวัตน์ (globalization) มีการเคลื่อนย้ายของสินค้า บริการ ทุน แรงงาน องค์ความรู้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารทำให้ผู้เล่น คือ ชาติและผู้แทนสามารถดำเนินการทางการทูตในกระบวนการที่หลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นกว่าการทูตในศตวรรษที่ 20 อีกทั้งผู้เล่นที่ทำหน้าที่เจรจา ก็มีมากกว่าเพียงแค่รัฐและผู้แทนของรัฐเท่านั้น เช่น ผู้แทนของบริษัทข้ามชาติเข้าเจรจากับรัฐบาลของประเทศที่จะเข้าไปลงทุน องค์การระหว่างประเทศและองค์การที่มีชื่อของรัฐ เริ่มมีบทบาทที่สำคัญในการเจรจาในประเด็นโลก (Global issues) ที่ครอบคลุมกว้างกว่าการเจรจาสองฝ่ายจะทำได้ เช่น วิกฤตการณ์

การเงินและเศรษฐกิจโลก การก่อการร้าย โรคระบาด ภัยพิบัติ วิกฤตด้านพลังงาน วิกฤตการอาหาร สิ่งแวดล้อม เป็นต้น สภาพแวดล้อมและบริบททางการเมืองระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปนี้ ทำให้ขอบเขตการทูตขยายตัวมากขึ้น รัฐจำเป็นต้องบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับผู้เล่นอื่นที่ไม่ใช่เพียงแค่อรัฐ บทบาททางการเมืองทูตจึงไม่ได้อยู่ที่ผู้เล่นคือรัฐหรือผู้แทนเพียงอย่างเดียว ดังนั้น คำว่า “การทูต” ในปัจจุบันจึงมีความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปและกว้างขึ้นกว่าที่เคยจำกัดอยู่แค่กระบวนการและศิลปะการเจรจาซึ่งกระทำโดยผู้เล่นที่เป็นรัฐหรือผู้แทน โดยปัจจุบัน “การทูต” ได้ถูกนำมาใช้ในหลากหลายบริบทและเป็นที่ยอมรับโดยสากล เช่น การทูตเพื่อประชาชน การทูตสาธารณะ การทูตวัฒนธรรม การทูตประชารัฐ เป็นต้น

การทูตประชารัฐ (Inclusive Diplomacy) เป็นนโยบายที่กระทรวงการต่างประเทศมุ่งใช้กลไกประชารัฐสร้างความมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาการต่างประเทศของไทย เนื่องจากในบริบทการต่างประเทศในปัจจุบัน การพัฒนาประเทศไทยและการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพหากปราศจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย เฉกเช่นเดียวกับการให้บริการประชาชนของกระทรวงการต่างประเทศ ที่เน้นส่งเสริมความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐบาล ประชาชน/สังคม เอกชน และสื่อมวลชน เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชน พร้อมทั้งให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการผลักดันประเทศไทยให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

เป้าหมายของนโยบายการทูตประชารัฐ คือ การพัฒนาประเทศไทยให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มการจ้างงาน สร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มขีดความสามารถของภาคประชาชน/สังคม

กลไกขับเคลื่อนนโยบายการทูตประชารัฐ คือ กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และสำนักงานหนังสือเดินทางในต่างจังหวัดของกระทรวงการต่างประเทศ โดยเน้นการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือที่มากขึ้นระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน/ประชาสังคม และสื่อมวลชน

วิธีดำเนินการนโยบายการทูตประชารัฐ คือ รับฟังข้อคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ผ่านการประชุม สัมมนา ร่วมมือกันดำเนินการโครงการต่างๆ ร่วมกันให้ความรู้ คำปรึกษาและสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกัน

กิจกรรมสำคัญภายใต้ต้นนโยบายการทูตประชารัฐ คือ บั๊กกั๋วสัญจร อาเซียนสัญจร กงสุลสัญจร งาน Thai Festival และ Thailand Branding การนำคณะนักธุรกิจ เยาวชน และสื่อมวลชนในต่างประเทศเยือนไทย เป็นต้น⁴

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าแม้ต้นนโยบายการทูตประชารัฐจะเพิ่งประกาศใช้อย่างเป็นรูปธรรมโดยกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อปลายปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) แต่ในทางปฏิบัติ นโยบายการต่างประเทศของไทยได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมและผลประโยชน์ของประชาชนควบคู่ไปกับผลประโยชน์แห่งชาติอยู่แล้วเสมอ ดังที่นายถนัด คอมันตร์ อดีตรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศและผู้ร่วมก่อตั้งประชาคมอาเซียน ได้เคยกล่าวไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 (ค.ศ. 1969) ว่า

⁴ กระทรวงการต่างประเทศ, “การทูตประชารัฐ,” จดหมายข่าวสารานุกรม 1, 2 (มีนาคม – เมษายน 2559).

“นโยบายการต่างประเทศนั้น ไม่ใช่เป็นนโยบายของรัฐมนตรีการต่างประเทศ หรือไม่ใช่เป็นนโยบายของกระทรวงการต่างประเทศ หรือไม่ใช่เป็นนโยบายของรัฐบาลเท่านั้น แต่เป็นนโยบายของชาติของประชาชนทั้ง 33 ล้านคน และสิ่งใดที่จะช่วยให้สมานฉันท์ ให้มีคอนเซนซัส (consensus) คือมีมติร่วมกันแล้ว กระทรวงการต่างประเทศก็จะดำเนินการให้”⁵

2.2 การทูตเพื่อประชาชน มิติด้านการทูตวัฒนธรรม

การทูตเพื่อประชาชน (People Diplomacy)⁶ คือ นโยบายการต่างประเทศที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนคนไทยอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดในการทำให้การต่างประเทศเป็นการต่างประเทศของประชาชนและเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง อันเป็นการสนับสนุนกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอีกทางหนึ่ง (กรมการกงสุล, 2560)

การทูตเพื่อประชาชน เป็นการทูตเพื่อการสื่อสารโดยตรงกับประชาชนและสาธารณชนในนานาประเทศ ผ่านข้อมูล โครงการช่วยเหลือ/ให้การศึกษา/แลกเปลี่ยน เพื่อสร้างความเข้าใจ เสริมภาพลักษณ์และทัศนคติอันดีต่อประเทศไทยกับประชาชนและสาธารณชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การทูตประชาชนจึงมีความหลากหลาย อาทิ การทูตเพื่อการพัฒนา การทูตเศรษฐกิจ การทูตวิทยาศาสตร์ การทูตวัฒนธรรม (Cultural Diplomacy) และการทูตประชารัฐ (Inclusive diplomacy)

การทูตวัฒนธรรม (Cultural Diplomacy) ซึ่งเป็นมิติหนึ่งของการทูตเพื่อประชาชน หมายถึง กิจกรรมด้านวัฒนธรรม ทั้งด้านภาษา ความคิด อุดมการณ์ ทัศนคติ ประเพณี วิทยาการ ความรู้ การกีฬาและวิถีชีวิต ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน โดยใช้แนวปฏิบัติต่อเนื่องในลักษณะซึมลึกเพื่อให้เข้าถึงประชาชน⁷

การทูตวัฒนธรรมถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐบาล เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและความรู้สึกที่ดีซึ่งกันและกันระหว่างคนไทยกับชาวต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินความสัมพันธ์ลงสู่ระดับประชาชนให้เพิ่มมากขึ้น

นอกจากส่งเสริมการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่รู้จักและชื่นชอบแก่ชาวต่างประเทศแล้ว กระทรวงการต่างประเทศยังได้ใช้การทูตวัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในระดับประชาชนด้วยการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนการศึกษาและฝึกอบรมในประเทศไทยแก่นักเรียน นักศึกษาและบุคคลกรของต่างประเทศ การสนับสนุนอาจารย์ผู้สอนและสื่อการเรียนการสอนให้แก่

⁵ นายถนัด คอมันตร์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ให้สัมภาษณ์ทางโทรทัศน์ (ช่อง 4) เนื่องในโอกาสคล้ายวันสถาปนากระทรวงการต่างประเทศ, 14 เมษายน 2512

⁶ คำว่าการทูตเพื่อประชาชน (People diplomacy) บางครั้งถูกใช้แทนด้วยคำว่าการทูตสาธารณะ (Public diplomacy) ซึ่งทั้งสองคำมีความหมายเช่นเดียวกัน คือ การทูตเพื่อประชาชนและสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

⁷ กระทรวงการต่างประเทศ, คำศัพท์และคำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ (สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ, 2552).

โครงการสอนภาษาไทยในประเทศต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันการศึกษาของไทยกับต่างประเทศ เพื่อหล่อหลอมให้บุคคลที่จะต้องเติบโตเป็นอนาคตและกำลังสำคัญของต่างประเทศมีความใกล้ชิด ผูกพัน เข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยอย่างถูกต้อง และมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยและประเทศไทยติดตัวไปในระยะยาว และขยายผลการส่งเสริมให้การดำเนินนโยบายการทูตวัฒนธรรมของรัฐบาลไปสู่ระดับประชาชนได้อย่างยั่งยืนแท้จริง

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเรื่องการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ (International Migration)

Stephen Castles and Mark J. Miller อธิบายเรื่องกระบวนการย้ายถิ่นฐานและการก่อตั้งกลุ่มชาติพันธุ์ (ethnic minorities) ในหนังสือ The Age of Migration : International Population Movements in the Modern World (2nd edition, 1998) ว่า กระบวนการอพยพย้ายถิ่นฐานเพื่อตั้งหลักแหล่งในถิ่นใหม่เป็นกระบวนการที่ยาวนานและต่อเนื่องซับซ้อน ส่งผลกระทบจากชนรุ่นหนึ่งสู่ชนอีกรุ่นหนึ่ง พฤติกรรมการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศเป็นการกระทำที่เป็นกลุ่ม (collective action) อันเกิดจากสภาวะทางเศรษฐกิจสังคม และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและโครงสร้างประชากร ทั้งในประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง (ประเทศผู้รับ) อีกทั้งส่งผลต่อการกำหนดนโยบายของทั้งสองประเทศ รวมทั้งสร้างความเชื่อมโยงที่เข้มแข็งขึ้นระหว่างประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง ทั้งด้านความสัมพันธ์ทางสังคม นโยบายสาธารณะ เอกลักษณ์ของประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

แนวคิดและกรอบทฤษฎีเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศที่สำคัญ มี 4 ประการ ดังนี้

1) การอพยพย้ายถิ่นฐานและการตั้งหลักแหล่งในถิ่นใหม่จะสร้างความเชื่อมโยงที่ใกล้ชิดมากขึ้นระหว่างประเทศต้นทางและประเทศปลายทางที่ผู้อพยพไปตั้งหลักแหล่ง ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การอพยพย้ายถิ่นฐานเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาในโลกยุคปัจจุบัน และมีแนวโน้มจะเกิดมากขึ้นภายใต้แรงกดดันของกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทวีขึ้นเรื่อยๆ ในบริบททางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2) กระบวนการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศเป็นพลวัตที่เกิดขึ้นภายในประเทศบนพื้นฐานของเครือข่ายทางสังคม โดยผู้อพยพย้ายถิ่นระหว่างประเทศจะอพยพออกจากประเทศเดิมเพื่อไปตั้งถิ่นฐานในประเทศใหม่และก่อตั้งชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ของตนขึ้น โดยสร้างเครือข่ายทางสังคม อันจะก่อให้เกิดความหลากหลายด้านชาติพันธุ์และความหลากหลายด้านวัฒนธรรมในสังคมของประเทศที่ไปตั้งถิ่นฐานใหม่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การก่อตั้งชุมชนและกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่นี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศปลายทาง โดยเฉพาะเรื่องการจ้างแรงงานต่างประเทศและนโยบายเกี่ยวกับผู้อพยพ

3) ลักษณะของชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกิดขึ้นใหม่อาจเป็นการนิยามตนเอง (Self-definition) หรือการนิยามโดยสิ่งอื่น (Other-definition) ก็ได้ การนิยามตนเอง หมายถึง ชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ใหม่เป็นผู้กำหนดว่าต้องการสร้างเอกลักษณ์ของชาติตนและวัฒนธรรมของตนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของพหุสังคมในประเทศที่ย้ายถิ่นฐาน หรืออาจประสงค์จะแยกตัวจากสังคมและเลือกปฏิบัติ

ในชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเป็นพิเศษแตกต่างจากสังคมท้องถิ่น การนิยามโดยสิ่งอื่น หมายถึง ถูกให้คำนิยามหรือกำหนดโดยกลุ่มชาติพันธุ์ท้องถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์อื่นว่า กลุ่มผู้อพยพย้ายถิ่นฐาน จะได้รับการยอมรับและสามารถเป็นส่วนหนึ่งของพหุสังคมได้ หรือจะเป็นเพียงแค่ลัทธิชนชาติ (racism) และชนกลุ่มน้อยที่แปลกแยกจากพหุสังคม ลักษณะของชุมชนหรือกลุ่มชาติพันธุ์นี้จะส่งผล อย่างยิ่งต่อสถานะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของกลุ่มผู้อพยพย้ายถิ่นระหว่างประเทศ รวมทั้ง นโยบายของประเทศปลายทางที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์ของผู้อพยพย้ายถิ่นระหว่างประเทศด้วย

4) กลุ่มผู้อพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศรุ่นใหม่ (new immigrants) หลังปี ค.ศ. 1945 ก่อให้เกิดความหลากหลายด้านชาติพันธุ์และวัฒนธรรม (ethnic and cultural diversity) และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม อาทิ กลายเป็นพลเมืองที่มีสิทธิ์ออกเสียง เลือกลงตั้ง อันจะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายและโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปลายทางต่อไป ทั้งนี้ กลุ่มผู้อพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศหากเป็นชุมชนกลุ่มใหญ่และมีความ เข้มแข็ง จะกลายเป็นเสียงที่มีพลังต่อการกำหนดนโยบายของประเทศที่ไปตั้งถิ่นฐาน ทั้งนี้ นโยบาย ภายในประเทศและระหว่างประเทศ

จากแนวคิดและกรอบทฤษฎีเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศข้างต้น แสดง ให้เห็นว่า กลุ่มผู้อพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และส่งผลกระทบต่อประเด็นภายในประเทศ (domestic issues) ของประเทศที่ไปตั้งถิ่นฐาน อาทิ การลงคะแนนเสียงทางการเมือง การจ้างแรงงานต่างชาติ ความหลากหลายด้านชาติพันธุ์และ วัฒนธรรม ความเป็นพหุสังคม ดังนั้น กระบวนการกำหนดนโยบายด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในและต่างประเทศ จำเป็นต้องคำนึงถึงกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีขนาดใหญ่ และมีพลังความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ หากการกำหนด นโยบายไม่คำนึงถึงผู้อพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเข้มแข็ง และเป็น แรงงานสำคัญในการจ้างงานแล้ว นโยบายอื่นๆ อาจไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ประสบความสำเร็จในการ นำไปปฏิบัติ และอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์พหุภาคี ในประเด็นโลก เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

2.4 สรุปกรอบแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรม

จากแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นว่า การทูตประชารัฐ เป็นผลจากพัฒนาการของการทูตที่มีการปรับเปลี่ยนมาอย่างต่อเนื่องให้เข้ากับบริบทการเปลี่ยนแปลง ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 20 ปี และเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินนโยบายต่างประเทศและรักษา ผลประโยชน์ของประเทศไทยและประชาชนไทย

การทูตเพื่อประชาชน โดยเฉพาะในมิติการทูตวัฒนธรรม เป็นกลไกที่สำคัญของภาครัฐใน การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยในนครซิดนีย์ สหรัฐอเมริกาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของ ชุมชนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว โดยภาคประชาชนหรือชุมชนไทย และภาคเอกชนไทยในนครซิดนีย์มีจุดแข็งและมีศักยภาพสูงในด้านนี้ และสามารถมีส่วนร่วมสำคัญใน การดำเนินนโยบายการทูตเพื่อประชาชนดังกล่าว

ชุมชนไทยที่มีความเข้มแข็งและมีพลัง และมีโอกาสได้แสดงศักยภาพในด้านวัฒนธรรม จะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยและวิถีไทย อันเป็นการรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและผลประโยชน์ของไทยด้านการท่องเที่ยววิถีไทยเชิงวัฒนธรรม อีกทั้งมีผลต่อการกำหนดนโยบายของ สหรัฐฯ โดยเฉพาะนโยบายระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่เป็นมิตรต่อไทยและช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยและวัฒนธรรมไทย

กล่าวโดยสรุป กรอบแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ถูกเลือกขึ้นใช้เป็น พื้นฐานการศึกษาในรายงานส่วนบุคคลนี้เพื่อตอบคำถามการศึกษาว่า (1) ภาครัฐควรมีแนวทางและ บทบาทการใช้การทูตประชารัฐและการทูตวัฒนธรรมอย่างไร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความ ยั่งยืนแก่ชุมชนไทยในนครซิดนีย์ และ (2) ชุมชนไทยมีจุดแข็งช่วยผลักดันการทูตประชารัฐและ การทูตวัฒนธรรมอย่างไร และจะรักษาจุดแข็งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวได้อย่างไร

บทที่ 3

ผลการศึกษา : ลักษณะของชุมชนไทย การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย โดยใช้การทูตประชารัฐและการทูตวัฒนธรรม

ในบทที่ 1 ผู้เขียนได้นำเสนอภูมิหลังและปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนไทยในนครชิคาโกสหรัฐฯ ซึ่งเดิมเคยเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวัฒนธรรม มีประสิทธิภาพสูงในการตอบสนองต่อนโยบายต่างประเทศในการใช้การทูตวัฒนธรรมในลักษณะของ Soft power เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ไทยและการท่องเที่ยวไทย ดำรงไว้ซึ่งวิถีไทยและเอกลักษณ์ไทย รวมทั้งสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันชุมชนไทยเริ่มหดตัวและอ่อนแอลงเนื่องจากคนไทยรุ่นแรกในนครชิคาโกซึ่งเป็นแกนนำที่สำคัญเริ่มมีอายุย่างเข้าวัยชรา (70 ปีขึ้นไป) เริ่มลดบทบาทของตนในชุมชนไทยลงเนื่องจากปัญหาสุขภาพ และขาดการสืบทอดภาระหน้าที่ผู้นำชุมชนไทยโดยชุมชนไทยรุ่นสองและสาม ซึ่งส่วนใหญ่เกิดและเติบโตในสหรัฐฯ มีความรู้สึกว่าเป็นคนอเมริกันมากกว่าคนไทย มักประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจส่วนตัว ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนไทยรุ่นแรกจัดขึ้น ทำให้เกิดปัญหาขาดเอกลักษณ์ความเป็นชุมชนไทย และอาจขาดความยั่งยืนที่จะคงอยู่อย่างเข้มแข็งต่อไป

ในบทที่ 2 ผู้เขียนได้เสนอกรอบแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่จะใช้เป็นพื้นฐานการวิเคราะห์และศึกษาว่า ภาครัฐควรมีแนวทางในการใช้การทูตประชารัฐและการทูตวัฒนธรรมอย่างไร เพื่อเสริมจุดแข็งของชุมชนไทยในนครชิคาโก ให้กลับมามีความเข้มแข็งและยั่งยืน นอกจากนี้ ชุมชนไทยจะเป็นกลไกของภาครัฐในการดำเนินการทูตประชารัฐและการทูตวัฒนธรรมเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและประเทศไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ได้อย่างไร

บทที่ 3 ผู้เขียนจะนำเสนอผลการศึกษาระดับลักษณะของชุมชนไทย ว่ามีจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอย่างไรในการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย โดยใช้การทูตประชารัฐและการทูตวัฒนธรรม และบทที่ 4 จะเป็นสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ทั้งในเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ

3.1 ลักษณะของชุมชนไทย และจุดแข็งของชุมชนไทยในนครชิคาโก

ชุมชนไทยในนครชิคาโกและเมืองรอบๆ มีประมาณ 15,000 คน (ชุมชนไทยใน 14 มลรัฐ เขตสูงสุดมีประมาณ 50,000 คน) และมีวัดไทย 5 วัด และ 1 โบสถ์คริสต์ ซึ่งบริหารโดยชุมชนไทย กลุ่มนับถือศาสนาคริสต์ จำนวนคนไทยเหล่านี้มีมากกว่าที่ปรากฏอยู่ตามข้อมูลสำมะโนประชากรของสหรัฐฯ (US census data) ที่สำรวจเมื่อ ค.ศ. 2010 และการลงทะเบียนคนไทย เนื่องจากมีคนไทยเชื้อสายไทยบางกลุ่มที่ไม่แจ้งรายงานตนด้วยเหตุผลไม่ต้องการแสดงตัวต่อทางการสหรัฐฯ ย้ายถิ่นฐานหรือมีหลักแหล่งถิ่นพำนักที่ไม่แน่นอน

ชุมชนไทยในนครชิคาโกมีการจัดตั้งเป็นสมาคม/ชมรมกว่า 20 สมาคม/ชมรม โดยเน้นความเชื่อมโยงด้านอาชีพ/กิจกรรม/ความสนใจ และสถาบันการศึกษา สมาคมใหญ่ คือ (1) สมาคมไทย-อเมริกันแห่งรัฐอิลลินอยส์ โดยมีสมาชิกเป็นอดีตประธาน/นายกของสมาคม/ชมรมอื่นๆ โดยเฉพาะแพทย์และพยาบาล มีกิจกรรมหลัก คือ การจัดงานเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และการจัดกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพประจำปี (2) สมาคมพยาบาลไทยแห่งรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งจัดงานเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ (3) สมาคมกอล์ฟ ซึ่งมีสมาชิกจำนวนมากจากเกือบทุกสมาคม/ชมรมในนครชิคาโกมีกิจกรรมหลัก คือ การเล่นกอล์ฟและจัดแข่งขันกอล์ฟการกุศลเพื่อระดมทุนช่วยเหลือในกิจกรรม สาธารณกุศลในโอกาสต่างๆ และ (4) สมาคม Thai-American Friendship Association (TIFA) ซึ่งมีสมาชิกเป็นบุคคลระดับนำของสมาคม/ชมรมต่างๆ มีกิจกรรมหลัก คือ จัดแข่งขันกีฬาหรือดนตรีเพื่อระดมทุนช่วยเหลือคนไทยเชื้อสายไทยในชุมชนไทยผู้ด้อยโอกาสหรือตกทุกข์ได้ยาก หรือบริจาคเงินสมทบทุนในกิจกรรม สาธารณกุศลต่างๆ

ในด้านการเมือง ชุมชนไทยมีความหลากหลายตามความเชื่อและอุดมการณ์ส่วนบุคคล ส่วนใหญ่สนใจติดตามการเมืองไทยและการเมืองสหรัฐฯ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับมลรัฐ แต่ในทางปฏิบัติมักไม่ค่อยเข้าร่วมทางการเมืองผ่านการแสดงสิทธิเสียงมากเท่าใดนัก อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการเมืองไทยซึ่งชุมชนไทยแบ่งออกเป็นสองฝ่ายชัดเจน มีการแสดงออกโดยการชุมนุม สนับสนุนและประท้วงต่อต้านรัฐบาลอยู่บ้างตามสถานการณ์ แต่ไม่เคยมีการเผชิญหน้ากันโดยตรง ไม่เคยแสดงท่าทีขัดแย้งในสถานที่สาธารณะ และสามารถร่วมงานในกิจกรรมทางวัฒนธรรม อาหาร และศาสนาได้ รวมทั้งร่วมทำงานสนับสนุนกิจกรรมของภาครัฐซึ่งจัดโดยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ได้อย่างพร้อมเพรียงและให้ความร่วมมือด้วยอย่างดีเสมอ

ชุมชนไทยรุ่นแรกที่อยู่อาศัยเข้ามาตั้งถิ่นฐานพำนักในนครชิคาโกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970-1980 ที่ได้สิทธิเป็นพลเมืองอเมริกัน (American Citizen) มักสนใจการเมือง มีปฏิสัมพันธ์ติดต่อพูดคุยกับนักการเมืองท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการเมืองของสหรัฐฯ อย่างสม่ำเสมอ เช่น จัดงานเพื่อระดมเงินทุนสนับสนุนการลงสมัครรับเลือกตั้ง ร่วมในทีมรณรงค์หาเสียง ฯลฯ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับสิทธิ์เป็นพลเมืองอเมริกัน ในขณะที่คนไทยเชื้อสายไทย (Thai Citizen) ที่เลือกที่จะรับ Permanent resident (บัตรประจำตัวที่รัฐบาลอเมริกันออกให้สำหรับพำนักอยู่ในสหรัฐฯ และทำงานได้อย่างถูกกฎหมายแต่ไม่ถึงกับเป็นพลเมืองอเมริกัน) จะไม่มีสิทธิเลือกตั้ง จึงแทบไม่มีความสนใจเข้าร่วมในการเมืองสหรัฐฯ แต่คนไทยทั้งที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองอเมริกันต่างมีความภาคภูมิใจในเรื่องวัฒนธรรมไทยและอาหารไทย และตระหนักดีว่าเป็นเอกลักษณ์ของไทยที่ชาวอเมริกันชื่นชอบ

จุดแข็งของชุมชนไทยรุ่นแรกในนครชิคาโก คือ การรวมกลุ่มกันเป็นชมรม/สมาคมโดยมีความเชื่อมโยงกันผ่านสายงานอาชีพ มีความสนใจร่วมกัน และมีประสบการณ์ร่วมในการอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งที่สหรัฐฯ ในเวลาใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่นของชุมชนไทยรุ่นแรก กอปรกับความภูมิใจในเอกลักษณ์ไทยโดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย ทำให้ชุมชนไทยรุ่นแรกมีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวอยู่เสมอ โดยรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งในการสร้างวัดไทย โบสถ์คริสต์ของคนไทย และก่อตั้งศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย

แห่งนครชิคาโก สถาบันนาฏศิลป์และดนตรีไทย โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อสอนภาษาไทย และวัฒนธรรมไทย อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองและคนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีไทยและการท่องเที่ยว เช่น ให้ความอนุเคราะห์เรื่องสถานที่จัดงาน การเข้าร่วมงาน ช่วยระดมเงินทุนสนับสนุนกิจกรรมท้องถิ่น จนการจัดงานเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ประสบความสำเร็จและได้รับการชื่นชมจากคนท้องถิ่นใน ซึ่งชุมชนไทยรุ่นแรกเห็นว่าเป็นความสำเร็จ และความภาคภูมิใจของชุมชนไทยที่มีร่วมกัน

อย่างไรก็ดี ในระยะหลังตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 เป็นต้นมา ชุมชนไทยรุ่นแรกเริ่มเกษียณอายุ และลดบทบาทของตนเองในชุมชนไทยลงเนื่องจากปัญหาสุขภาพ ในขณะที่ชุมชนไทยรุ่นสองซึ่งเป็น คนอเมริกันเชื้อสายไทย (Thai-Americans) ยังไม่มีการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น และยังขาดพลัง ในการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรมร่วมกับคนท้องถิ่น เนื่องจากรู้สึกกว่าตนเองเป็นคน อเมริกันมากกว่าเป็นคนไทย อีกทั้งงบประมาณของภาครัฐในการสนับสนุนกิจกรรมชุมชนไทย โดยเฉพาะการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม การสอนภาษาไทย นาฏศิลป์และดนตรีไทย ไทยศึกษา (Thai Studies) ได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง อันทำให้ภาครัฐ คือ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโกและหน่วยงาน ทึ่มประเทศไทย ไม่สามารถผลักดันและให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทยและอาหารไทยที่ จะช่วยสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยแก่สมาคม/ชมรมคนไทยได้อย่างเต็มที่ ทำให้ชุมชนไทยขาด โอกาสในการแสดงศักยภาพด้านวัฒนธรรมและวิถีไทย ขาดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมที่ช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขาดความตระหนักรู้ในบทบาท สนับสนุนของภาครัฐและแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่จะส่งเสริมประเทศไทย โดยเฉพาะด้าน วัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ชุมชนไทยในนครชิคาโกจึงเริ่มหดตัว ขาดความเข้มแข็ง และลดบทบาทในการแสดงพลังของชุมชนในการนำเสนอจุดแข็งของประเทศไทย ในด้านนี้ลง

ปัญหาของชุมชนไทยรุ่นสองและสาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนอเมริกันเชื้อสายไทย (Thai-Americans) ที่เกิดบนแผ่นดินสหรัฐฯ นั้น นายทรงพล สุขจันทร์ (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอธิบดีกรม ยุโรป) อดีตกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา 4 ปี (ค.ศ. 2012-2016) ได้ให้ ความเห็นว่า

“ชุมชนไทย โดยเฉพาะชุมชนไทยรุ่นสอง แม้จะมีศักยภาพและมีความสามารถในเรื่องการ แสดงศิลปวัฒนธรรมไทย และสามารถใช้ภาษาไทยได้ดี แต่ยังไม่มีความรู้สึกตื่นตัวและ/หรือมีส่วนร่วม ในการเมือง ด้วยมีทัศนคติ *passive* กอปรกับการทำกิจกรรมของสมาคม/ชมรมต่างๆ โดยชุมชนไทย รุ่นแรกในระยะหลังมักมีลักษณะ *inward looking* เฉพาะในชุมชนไทย ไม่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ กับภาครัฐและเอกชนท้องถิ่น นอกจากนี้ ชุมชนไทยรุ่นสอง ยังไม่สามารถรวมพลังกันอย่างเหนียวแน่น จึงยังไม่มียุทธศาสตร์ในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ทำให้ไม่มีพลังเพียงพอในการเรียกร้องการเข้ามา มี ส่วนร่วมในการทำงาน และการบริหารสมาคม/ชมรมของชุมชนไทยรุ่นแรก ในขณะที่ชุมชนไทยรุ่นแรก ก็ยังไม่ตระหนักในความสำคัญของการสืบทอดบทบาทไปยังชุมชนไทยรุ่นสอง เพื่อให้เป็นแกนนำ ชุมชนไทยต่อไปในอนาคต

เหตุผลที่การรวมตัวของชุมชนไทยรุ่นสองยังจำกัด มีบทบาทไม่ชัดเจน เพราะอาจต้อง ทำงานสร้างครอบครัว คนที่เป็นแกนนำและ *active* จะเป็นคนที่คุ้นเคยกับวัดและชุมชนไทยมาตั้งแต่

เด็กเท่านั้น ในขณะที่ชุมชนไทยรุ่นแรก-พ่อ-แม่ ยังมีทัศนคติไม่วางมือ/ไม่เปิดโอกาสให้รุ่นสองได้เข้ามาทำงานในสมาคม/ชมรมเท่าที่ควร ซึ่งสถานกงสุลใหญ่ฯ สามารถมีบทบาทเป็นผู้เชื่อมโยงและประสานงานระหว่างชุมชนไทยรุ่นแรกและรุ่นสองให้เข้ามาทำงานร่วมกันได้มากขึ้น และเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการทูตวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย”⁸

ชุมชนไทยรุ่นสองและสามถือว่าเป็นชุมชนที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมไทยและภาษาไทย เพราะส่วนใหญ่เป็นบุตรธิดาของชุมชนไทยรุ่นแรกที่เรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยจากวัดไทยและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครชิคาโก รวมทั้งจากสถาบันที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับไทยศึกษา (Thai Studies Program) ชุมชนไทยรุ่นสองมีสถานภาพทางสังคมและการเงินดี มักประกอบอาชีพแพทย์ นักกฎหมาย ทนายความ สถาปนิก วิศวกร บุคลากรคอมพิวเตอร์ นักวิจัย อาจารย์ และธุรกิจส่วนตัว สิ่งที่ยังขาด คือ กลไกประสานการรวมตัวกัน และโอกาสในการแสดงผลงานและศักยภาพในกิจกรรมของชุมชนไทย รวมทั้งขาดการตระหนักถึงประโยชน์และช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ภาครัฐสามารถเข้ามาเป็นผู้เล่นสำคัญที่จะใช้นโยบายการทูตประชาธิปไตยและนโยบายการทูตวัฒนธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนไทย โดยดึงภาคประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ เป็นผู้ให้แนวทาง/แนวนโยบาย และเป็นผู้ประสานการรวมตัวกันของชุมชนไทยรุ่นสอง ด้วยการรับฟังข้อคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ผ่านการประชุม สัมมนา ร่วมมือกันดำเนินการโครงการต่างๆ ร่วมกันให้ความรู้ คำปรึกษาและสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างกัน

ประธาน และอดีตประธานสมาคมไทยอเมริกันเพื่อวันข้างหน้า (Thai Americans for the Future หรือ TAFF) ซึ่งเป็นสมาคมของคนอเมริกันเชื้อสายไทย อายุระหว่าง 25-40 ปี ในนครชิคาโก ร่วมกันให้ความเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งของชุมชนไทยรุ่นสองและรุ่นสามในนครชิคาโกว่า

“เห็นว่า ชุมชนไทยรุ่นที่สองและสามมีศักยภาพในด้านวัฒนธรรมไทยสูง โดยเฉพาะนาฏศิลป์ไทย ดนตรีไทย และภาษาไทย แม้จะเกิดและเติบโตในสหรัฐฯ แต่ก็ยังเป็นนักเรียนรุ่นแรกๆ ของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของวัดธัมมมาราม นครชิคาโก และได้ศึกษาภาษาไทย วัฒนธรรม ประเพณีไทย รำไทย ดนตรีไทย เข้าใจในวิถีไทยและมารยาทไทยในระดับที่ดี อีกทั้งมีโอกาสได้ติดตามบิดาและมารดา (ชุมชนไทยรุ่นแรก) ไปวัดไทยและสถานกงสุลใหญ่ฯ เพื่อทำกิจกรรมและแสดงด้านวัฒนธรรมไทยและประเพณีไทยดังกล่าวอยู่เสมอ เช่น ในงาน Thai Festival ที่จัดขึ้นทุกปี และการสาธิตพิธีแต่งงานแบบไทย ขบวนแห่ขันหมาก การนุ่งผ้าไทย และแฟชั่นโชว์ชุดไทยพระราชทานและชุดสตรีไทยพระราชทานทั้ง 8 แบบให้คณะกงสุลต่างชาติในนครชิคาโกชมที่สถานกงสุลใหญ่ฯ และในงาน Gala Night เมื่อปี ค.ศ. 2016 เป็นต้น รวมทั้งในกิจกรรมของชุมชนไทยที่วัดไทย เวทีสาธารณะของท้องถิ่น สถาบันการศึกษาท้องถิ่น อีกมากมาย

สมาคมคนไทยอเมริกันเพื่อวันข้างหน้า (TAFF) ยังมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับบุคลากรของกรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม และสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่งสืบต่อมาจาก

⁸ ทรงพล สุขจันทร์, “Post Report สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก,” โทรเลขสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ที่ CHI 101/2559, 7 มีนาคม 2559.

ความสัมพันธ์รุ่นพ่อและแม่ และขณะนี้ชุมชนไทยรุ่นสาม ซึ่งเป็นลูกของชุมชนไทยรุ่นสอง ก็กำลังศึกษาวัฒนธรรมไทยและภาษาไทยเพื่อ สืบทอดจุดแข็งด้านวัฒนธรรมไทยต่อไป

TAFF ได้ร่วมมือกับสถานกงสุลใหญ่ฯ ดำเนิน “โครงการเยาวชนไทยจากนครชิคาโกและเขตมิดเวสต์ของสหรัฐฯ เยือนถิ่น” มาสองครั้งแล้ว และพร้อมจะดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไปทุกปี หากได้รับคำแนะนำด้านนโยบาย กำหนดการ และเงินทุนสนับสนุนส่วนหนึ่งจากสถานกงสุลใหญ่ฯ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินโครงการเยาวชนเชื้อสายไทยจากนครชิคาโกและเขตมิดเวสต์เยือนถิ่นทั้งสองครั้ง (ช่วงเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 2016 และ ค.ศ. 2017) คณะเยาวชนได้เข้าเยี่ยมชมคารวะอธิบดีกรมศิลปากร และคณาจารย์จากกรมศิลปากรและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁹ และภายหลังจบโครงการฯ คณะเยาวชนรวมทั้งผู้ปกครองได้หัดเรียนนาฏศิลป์ เช่น รำไทย โขน รำพื้นบ้าน ดนตรีไทย ต่ออีกเป็นเวลา 1 สัปดาห์โดยคณาจารย์ของกรมศิลปากรและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้สอน และบริษัทการบินไทยอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่ทำการเรียนการสอน ซึ่งทำให้เยาวชนไทยอเมริกันรุ่นสองและสามภาคภูมิใจในการมีเชื้อสายไทยและเพิ่มความสามารถ ด้านการแสดงทางวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น

สมาคมคนไทยอเมริกันเพื่อวันข้างหน้า (TAFF) ยินดีสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐ และสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก โดยพร้อมจะให้ความร่วมมือในการแสดงด้านวัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งการโชว์เสื้อผ้าและศิลปหัตถกรรมไทยให้ชาวอเมริกันและชาวต่างชาติอื่นๆ เห็นถึงศักยภาพและความสามารถของคนไทย ไม่ว่าจะเป็ในงานเทศกาลไทย (Thai Festival) หรืองานเทศกาลวัฒนธรรมประเพณีไทยต่างๆ เช่น งานวันสงกรานต์ งานวันชาติไทย งานเทศกาลอาหารไทย ตลอดจนงานเทศกาลวัฒนธรรมระหว่างประเทศซึ่งเป็นงานท้องถิ่นของนครชิคาโกและเขตใกล้เคียง มักเป็นงาน outdoor จัดขึ้นในฤดูร้อน รวมทั้งกิจกรรมของสถาบันการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาต่างชาติและชุมชนเชื้อชาติต่างๆ ในนครชิคาโกและเขตใกล้เคียง ได้แสดงวัฒนธรรมของตน

TAFF มีการประชุมประจำปีของคนไทยรุ่นสองทั่วสหรัฐฯ คือ การประชุมสามัคคีซัมมิต (Samakkee Summit) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน และสถานกงสุลใหญ่ทั้ง 3 แห่งในสหรัฐฯ การประชุมสามัคคีซัมมิตจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีโดยมีเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตันเป็นประธาน การประชุมสามัคคีซัมมิต ครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 2016 จัดขึ้นที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก มีวาระเรื่องการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยและการสืบทอดงานของชุมชนไทยจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นสอง ในครั้งนี้ คนอเมริกันเชื้อสายไทยรุ่นสองตระหนักดีถึงปัญหาความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชนไทย และพยายามหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยไม่กระทบความรู้สึกของชุมชนไทยรุ่นแรกคือบิดาและมารดา หรือเพื่อนของบิดาและมารดา โดยจะหาหรือวาระเรื่องนี้กันต่อไปในการประชุมสามัคคีซัมมิต ครั้งที่ 4 ณ นครลอสแอนเจลิส ในฤดูใบไม้ร่วง ปี ค.ศ. 2017 อนึ่ง TAFF พร้อม

⁹ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความตกลงกับโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตย วัตธัมมาราม นครชิคาโก ในการส่งนิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน เดินทางไปอยู่ประจำที่วัดธัมมาราม นครชิคาโก ทุกปีมาเป็นเวลากว่า 20 ปี เพื่อสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยแก่นักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตยของวัดธัมมาราม โดยนิสิตคณะครุศาสตร์ทั้ง 3 คน จะพำนักที่วัดธัมมารามตลอดระยะเวลา 1 ปีการศึกษา หรือประมาณ 10 เดือน

จะรับฟังนโยบายและดำเนินตามแนวทางหรือคำแนะนำของท่านเอกอัครราชทูตไทยและท่านกงสุลใหญ่ทุกท่าน”¹⁰

ประธานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครซิดนีย์ (Thai Cultural and Fine Arts Institute) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยในนครซิดนีย์ โดยใช้นโยบายการทูตประชาธิรัฐ และการทูตวัฒนธรรม ดังนี้

“ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครซิดนีย์ ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1975 และได้ดำเนินกิจกรรมด้านส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทยอย่างเข้มแข็งมาโดยตลอด ในช่วงแรกเริ่มก่อตั้งประธานศูนย์ฯ เป็นกลุ่มนายแพทย์ผู้มีใจรักด้านวัฒนธรรมไทย นาฏศิลป์ไทย ดนตรีไทย ผลัดกันเป็นประธาน อุทิศตนทั้งกำลังกายกำลังทรัพย์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ใกล้ชิดกับบุคลากรชั้นบรมครูของกรมศิลปากรในช่วงนั้น อาทิ อาจารย์ปกรณ์ พรพิสุทธิ์ ดร. ศุภชัย จันทร์สุวรรณ อาจารย์วันทนี ม่วงบุญ เป็นต้น โดยในช่วงทศวรรษที่ 70-80 ศูนย์ฯ ได้นำอาจารย์จากกรมศิลปากรและลูกศิษย์ไปแสดงที่หอประชุม (Hall) ในนครซิดนีย์หลายครั้ง โดยชุมชนไทยในนครซิดนีย์ช่วยกันระดมเงินทุนเป็นค่าเดินทางไปกลับ และอาจารย์จากกรมศิลปากรและลูกศิษย์ก็พักกันตามบ้านคนไทยเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นที่สนุกสนานและคุ้นเคยสนิทสนมกันดี การแสดงนาฏศิลป์และโขนก็ได้รับความชื่นชอบจากชาวอเมริกันในนครซิดนีย์เป็นอย่างมาก อีกทั้งศูนย์ฯ เคยนำเยาวชนไทยจากนครซิดนีย์ไปร่วมแสดงกับกรมศิลปากรที่โรงละครแห่งชาติ ได้รับการชื่นชมและตอบรับที่ดียิ่งจากคนไทย

อย่างไรก็ดี ปัจจุบันตั้งแต่ราวปี ค.ศ. 2010 คนไทยรุ่นแรกที่เคยดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้เริ่มเกษียณอายุ และลูกหลานก็ย้ายไปประกอบอาชีพในมลรัฐอื่นทางฝั่งตะวันตกหรือฝั่งตะวันออกหรืออยู่ระหว่างสร้างครอบครัว กอปรกับเงินสนับสนุนจากภาครัฐลดลง ทำให้บทบาทของศูนย์ฯ ในการเป็นผู้นำด้านส่งเสริมวัฒนธรรมไทยดูเหมือนจะลดลงบ้างในช่วงนี้ แต่ศูนย์ฯ ยังคงทำการสอนนาฏศิลป์และดนตรีไทยแก่คนไทยรุ่นสองและสามอย่างต่อเนื่อง และพร้อมให้ความร่วมมือกับสถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์เสมอเรื่องการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยแก่ชาวอเมริกันและชาวต่างชาติ เพราะวัฒนธรรมไทยเป็นจุดแข็งของประเทศไทยที่ชาวอเมริกันชื่นชอบและประทับใจ การแสดงทางวัฒนธรรม เช่น นาฏศิลป์ โขน และดนตรีไทย ล้วนเป็นภาษาสากลที่ชนทุกเชื้อชาติสามารถเข้าใจและจดจำได้ยาวนาน แม้จะยังไม่เคยไปประเทศไทยหรือไม่เข้าใจภาษาไทยเลยก็ตาม

ผมและศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครซิดนีย์เห็นด้วยอย่างยิ่ง และพร้อมจะสนับสนุนสถานกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์ และนโยบายประชาธิรัฐของรัฐบาลไทย ในการร่วมมือกันทุกภาคส่วนเพื่อนำนโยบายการทูตวัฒนธรรมมาใช้สร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทย สนับสนุนผลประโยชน์ของคนไทยและส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย นครซิดนีย์เป็นมหานครที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ การแสดงวัฒนธรรมไทยที่งดงาม ดนตรีไทยที่ไพเราะ และวิถีชีวิตแบบไทยที่มีเอกลักษณ์

¹⁰ ประธานและอดีตประธานสมาคมคนไทยอเมริกันเพื่อวันข้างหน้า หรือ TAFF ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม ค.ศ. 2017 ที่กรุงเทพฯ ระหว่างนำคณะเยาวชนไทยจากนครซิดนีย์และเขตมิดเวสต์ จำนวน 35 คน เยือนประเทศไทย ตาม “โครงการเยาวชนไทยจากนครซิดนีย์และเขตมิดเวสต์ของสหรัฐอเมริกาเยือนถิ่น ครั้งที่ 2” ระหว่างวันที่ 1-10 กรกฎาคม ค.ศ. 2017 ทั้งนี้ สมาคม TAFF เป็นสมาคมเดียวในนครซิดนีย์ที่เป็นตัวแทนของชุมชนไทยรุ่นสองและสาม มีภาพลักษณ์ในหมู่ชุมชนไทยรุ่นแรกว่าเป็นสมาคมของเด็กๆ รุ่นลูกหลาน

จะทำให้ชาวอเมริกันและคนอีกหลายเชื้อชาติรู้จักประเทศไทยในแง่มุมที่ดีและมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทย และประเทศไทย อยากเดินทางไปเที่ยวไทย”¹¹

นายอรุณ สัมพันธ์วิวัฒน์ ประธานและผู้บริหารโครงการศูนย์ไทยทาวน์แห่งนครชิคาโก (Thai Town Center of Chicago หรือ TTCC)¹² และเจ้าของร้านอาหาร อรุณ (Arun's Thai Restaurant) และร้านอาหาร Taste of Thai Town ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะวัฒนธรรมอาหาร (Culinary culture) ดังนี้

“คนไทยที่เข้ามาตั้งหลักปักฐานในนครชิคาโกนั้นมีจำนวนไม่น้อย เรามีสมาคมและชมรมต่างๆ มากมาย แต่วิถีชีวิตและการสมาคมติดต่อของชุมชนชาวไทยยังอยู่ในวงจำกัด กิจกรรมต่างๆ มักเกิดขึ้นภายในหมู่คนไทยด้วยกัน เราจึงกลายเป็นชนกลุ่มน้อยซึ่งชาวอเมริกันทั่วไปไม่มีโอกาสได้รู้จักมักคุ้น ถึงเวลาแล้ว...ที่ลูกหลานคนไทยซึ่งถือกำเนิดในประเทศนี้ควรได้รับการปลูกฝังให้ตระหนักถึงรากเหง้าของความเป็นไทย และควรได้รับการผลักดันให้แสดงบทบาทของความเป็นไทยอย่างเต็มภาคภูมิเพราะต่อไปอนาคตพวกเขาเหล่านี้ต้องรับหน้าที่เป็นตัวแทนคนรุ่นบุกเบิกในการสมาคมและสื่อประโยชน์กับชาวต่างชาติอย่างไม่ขัดเขิน

ในปัจจุบัน รัฐบาลชิคาโกเองก็มีนโยบายสนับสนุนความแตกต่างและความเสมอภาคของชนกลุ่มน้อยจากชาติต่างๆ (Ethnic Diversity) ซึ่งเข้ามาพำนักอาศัยอยู่ในเมืองนี้ รัฐบาลชิคาโกตระหนักดีว่าประชาชนต่างเผ่าพันธุ์ ต่างวัฒนธรรม ล้วนมีคุณค่าและเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตนที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศสหรัฐอเมริกาโดยรวม นโยบายของรัฐบาล(ชิคาโก)ดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับคนไทยซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่ง นับว่าเป็นโอกาสที่ดีของคนไทยที่จะได้แสดงบทบาทและความสามารถเพื่อตนเองและสังคมได้อย่างเต็มที่ เราควรอาศัยวัฒนธรรมอันงดงามของเราเป็นสื่อสัมพันธ์ในการคบหาสมาคมกับชาวอเมริกัน วัฒนธรรมไทย...ไม่ว่าอาหาร พุทธศาสนา การศึกษา ศิลปกรรมประเพณีต่างๆ ล้วนมีเอกลักษณ์พิเศษเป็นที่ยกย่องไม่ด้อยไปกว่าชนชาติอื่น เพื่อการเจริญเติบโตทางธุรกิจในประเทศไทยซึ่งกำลังพัฒนาตนเองไปอย่างรวดเร็ว การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมจึงเป็นกลไกและสื่อสัมพันธ์อันดีที่สามารถโน้มน้าวให้ชาวต่างชาติหันมาสนใจประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

¹¹ ประธานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครชิคาโก ให้สัมภาษณ์โทรศัพท์ระหว่างประเทศผ่านอินเทอร์เน็ต

¹² โครงการ TTCC เป็นความคิดริเริ่มของนายอรุณ สัมพันธ์วิวัฒน์ มีเป้าหมาย 3 รูปแบบ คือ (1) ด้านการค้า ประกอบด้วยร้านอาหารไทย “Taste of Thai Town” และสปา “อรุณนี่” (2) ด้านสังคม คือ ตั้งมูลนิธิไทย-อเมริกันแห่งนครชิคาโก (Thai-American Foundation of Chicago) เพื่อให้ความรู้และบริการด้านต่างๆ แก่ชุมชนไทยและชุมชนชาติอื่นๆ ในนครชิคาโก เช่นด้านสุขภาพ โดยร่วมมือกับ Thorek Memorial Hospital และด้านการศึกษา โดยให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีไทยและเอกลักษณ์ไทย (3) ด้านวัฒนธรรม คือ ตั้งสถาบันอาหารไทย สถาบันส่งเสริมศิลปะการแสดงและประเพณีไทย และศาลพระพรหม

ปัจจุบัน TTCC เปิดโครงการระยะที่ 1 แล้ว เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม ค.ศ. 2015 โดยมีนายทรงพล สุขจันทร์ กงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก (ในขณะนั้น) เป็นประธานในพิธีเปิด มีผู้บริหารท้องถิ่นของนครชิคาโก ชุมชนท้องถิ่นชิคาโก ชุมชนไทย พร้อมด้วยสื่อมวลชนท้องถิ่นเข้าร่วมงานพิธีเปิด TTCC ระยะที่ 1 ประกอบด้วยร้านอาหารไทย “Taste of Thai Town” มูลนิธิไทย-อเมริกันแห่งนครชิคาโก และการตั้งศาลพระพรหม

ด้วยพื้นฐานทางสังคมไทยอันมีพุทธศาสนาเป็นเสาหลัก งานประจำปีของสมาคมต่างๆ และพิธีกรรมทางศาสนามีจัดกันอยู่เสมอในวัด แต่กิจกรรมวัฒนธรรมเหล่านั้นยังอยู่ในวงแคบ ส่วนใหญ่เป็นงานรื่นเริงโดยมิได้คำนึงถึงประโยชน์จากการสร้างภาพลักษณ์หรือขยายผล ยังมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมอีกหลายประเภท เช่น ชมรมดนตรีไทย ชมรมวัฒนธรรม ฯลฯ ที่ยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากรัฐบาลไทย ชมรมวัฒนธรรมดังกล่าวยังต้องพึ่งพาตนเอง และดูเหมือนว่ารัฐบาลไทยไม่มีนโยบายใดๆ ที่จะสนับสนุนเรื่องนี้ทั้งๆ ที่กิจกรรมทางวัฒนธรรมเหล่านี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อคนไทยในต่างแดน เราจะเป็นชุมชนที่มีค่าได้อย่างไรถ้าหากเราไร้บทบาทและขาดภาพลักษณ์อันเป็นภาคภูมิใจของอารยชน? ... เมื่อถึงเวลาที่พวกเราต้องการจะสร้างชุมชนชาวไทยในต่างประเทศให้แข็งแกร่งขึ้น การขอร้องให้รัฐบาลสนับสนุนในเรื่องที่ไม่เหลือปากว่าแรงและไม่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลไทยคงเต็มใจ

TTCC มีโครงการจะตั้งสถาบันอาหารไทย เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมด้านอาหารให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น อาหารไทยมีพื้นฐานมาจากอาหารท้องถิ่นของทั้งสี่ภาคซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทย และสำหรับชาวต่างชาติที่คุ้นเคยอาหารไทยอยู่ก่อนแล้ว จะได้มีบทบาทใหม่ๆ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้เรื่องการปรุงอาหารไทย เพื่อผลักดันการใช้วัตถุดิบอาหารที่ผลิตจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น และสามารถขับเคลื่อนและผลักดันให้อาหารไทยขยายตัวไปสู่ตลาดโลกได้อย่างรวดเร็ว”¹³

จากความเห็นของอดีตกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก และผู้นำชุมชนไทยในนครชิคาโกข้างต้น ทำให้สามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของชุมชนไทยในนครชิคาโก ดังนี้

จุดแข็ง (Strength) หรือความสามารถและสถานการณ์ที่ดี	จุดอ่อน (Weakness) หรือความสามารถและสถานการณ์ที่เป็นข้อด้อย ต้องได้รับการแก้ไข
<ol style="list-style-type: none"> 1. ศักยภาพและความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมไทยของชุมชนไทยและการจัดองค์กรที่เข้มแข็ง <ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครชิคาโก - สถาบันนาฏศิลป์และดนตรีไทยของวัดธัมมมาราม - สภาวัฒนธรรมไทยแห่งนครชิคาโก (ก่อตั้งโดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ได้รับนโยบายและการสนับสนุนด้านงบประมาณจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม) - สมาคมร้านอาหารไทย - Thai Town Center of Chicago - Thai-American for the Future 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การหดตัวของชุมชนไทยจากการเกษียณอายุของชุมชนไทยรุ่นแรก 2. ชุมชนไทยรุ่นสองยังขาดความตื่นตัวและขาดการสืบทอดกิจกรรมของชุมชนไทย 3. ทักษะคติของชุมชนไทยรุ่นสองที่มีลักษณะ passive 4. กิจกรรมของชุมชนไทยในระยะหลังที่มีลักษณะ inward looking และไม่เน้นการสร้างภาพลักษณ์หรือการขยายผล

¹³ อรุณ สัมพันธ์วิวัฒน์, *From Vision to Reality* (Thai Town Center, มกราคม 2013).

โอกาส (Opportunity) หรือหนทางที่ทำให้ประสบความสำเร็จ	อุปสรรค (Threat) หรือปัจจัยที่ขัดขวางการทำงาน
<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายการทูตประชาธิรัฐ และนโยบายการทูตวัฒนธรรม 2. การบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย คือ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและกระทรวงพาณิชย์ 3. นโยบายของรัฐบาลท้องถิ่นนครชิคาโกที่สนับสนุนความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดการสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 2. ผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ที่ได้รับจากชุมชนไทยและประเทศไทย

การวิเคราะห์ SWAT Analysis ถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของชุมชนไทย ผู้เขียนพบว่า

1) ชุมชนไทยมีศักยภาพสูงและมีจุดแข็งทางด้านวัฒนธรรมและอาหาร มีการจัดองค์กรที่เข้มแข็งในรูปของสมาคม/ชมรมคนไทยที่มีเครือข่ายแน่นแฟ้น

2) การนำนโยบายการทูตประชาธิรัฐและนโยบายการทูตวัฒนธรรมมาดำเนินการ โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นผู้นำทุกภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน/ธุรกิจท้องถิ่น ภาคประชาชน (ชุมชนไทย) รวมทั้งสื่อมวลชนเข้าร่วมในกิจกรรมด้านเผยแพร่วัฒนธรรมไทยและอาหารไทย รวมทั้งการบูรณาการนโยบายจากทุกภาคส่วนจะเพิ่มโอกาสของความสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย ส่งผลดีต่อการรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยในนครชิคาโก และประเทศไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

3) การกระตุ้นและผลักดันชุมชนไทยรุ่นสองและสามให้มีบทบาทมากขึ้นในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยและอาหารไทยร่วมกับกลุ่มชุมชนไทยรุ่นแรก โดยเน้นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ไทย และสร้างความเชื่อมั่นในประเทศไทย ซึ่งสามารถนำไปขยายผลต่อในด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการผลักดันชุมชนไทยรุ่นสองให้มีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่นมากขึ้น จะช่วยแก้ไขจุดอ่อนในเรื่องชุมชนไทยรุ่นสองและสามขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกับชุมชนไทยรุ่นแรก และขาดบทบาทเชิงรุก ไม่มีกิจกรรมเสริมภาพลักษณ์ และไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองกับคนท้องถิ่น

4) การเพิ่มการสนับสนุนด้านนโยบาย จากทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการทำให้สหรัฐฯ และกลุ่ม Friends of Thailand (FoT) ตระหนักถึงผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ที่จะได้รับจากไทย จะช่วยลดอุปสรรคในการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย โดยเฉพาะการแสดงศักยภาพด้านวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยและผลประโยชน์ของชุมชนไทยเอง

3.2 การดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศ โดยสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ในการใช้ การทูตวัฒนธรรมและการทูตประชารัฐเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย

3.2.1 นโยบายการทูตวัฒนธรรม

ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 2010 กระทรวงการต่างประเทศ ได้เริ่มดำเนินนโยบายการทูต วัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระดับประชาชนให้มีความใกล้ชิดแน่นแฟ้นซึ่งสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโกได้นำนโยบายการทูตวัฒนธรรมมาดำเนินการ โดยร่วมมือกับชุมชนไทยในนครชิคาโก ซึ่งมีขนาดใหญ่และมีจุดแข็งเรื่องการเปิดร้านอาหารไทย และการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและประชาสัมพันธ์ประเทศไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม อาหาร และ การท่องเที่ยว ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นที่ประทับใจของชาวอเมริกันและชาวต่างชาติมาโดยตลอด

การนำนโยบายการทูตวัฒนธรรมมาใช้ ส่งผลต่อการสร้างกลุ่ม Friends of Thailand (FoT) ในนครชิคาโก อาทิ นายกเทศมนตรี (Mayor) นครชิคาโก Secretary of State ของนครชิคาโก นักธุรกิจ ศิลปิน นักการเมืองท้องถิ่น สื่อมวลชน และชาวอเมริกันที่ชื่นชอบประเทศไทย ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่และมีอิทธิพลต่อการเมืองและชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจ ของรัฐบาลท้องถิ่นให้มีความชื่นชมและเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยอย่าง แนบเนียน ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายการทูตวัฒนธรรมจะแตกต่างจากการดำเนินการทางการทูตแบบ ดั้งเดิมที่เน้นการสื่อสารระหว่างรัฐต่อรัฐ (Government to Government) แต่การทูตวัฒนธรรมจะ เน้นการใช้วัฒนธรรม เช่น ภาษา นาฏศิลป์ ดนตรี วิถีชีวิต อาหาร ศิลปหัตถกรรม เป็นสื่อในการ ดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน (Government to People) ภาคเอกชน ภาคประชา สังคม หรือสื่อมวลชนในต่างประเทศ หรือระหว่างประชาชนด้วยกันเอง โดยมีวัฒนธรรมเป็นสื่อเชื่อม ความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน ซึ่งถือเป็นเครื่องมือหนึ่งของการดำเนินการทางการทูตเพื่อ ประชาชน

พันธกิจของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ในปี ค.ศ. 2012–2013 คือ (1) ส่งเสริม วิถีไทย โดยใช้จุดแข็งของไทยด้านศิลปวัฒนธรรม อาหารและบริการ (2) ส่งเสริมสินค้าไทย 3 ชนิด คือ น้ำมันพริกาว น้ำมันผลไม้เพื่อสุขภาพ ดอกกล้วยไม้ (3) เชื่อมโยงชุมชนไทยรุ่นสองให้มีความรักและ ผูกพันกับไทย และ (4) สร้างและกระชับเครือข่าย Friends of Thailand โดยใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อ เชื่อมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนไทยและอเมริกัน

พันธกิจของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ในปี ค.ศ. 2014–2017 คือ (1) พัฒนา ภาพลักษณ์ประเทศไทย โดยใช้จุดแข็งด้านวัฒนธรรมและอาหาร (2) เสริมสร้างความสามารถในการ แข่งขันด้านเศรษฐกิจของไทย และ (3) เสริมสร้างบทบาทของชุมชนไทยรุ่นสองให้มีบทบาทนำชุมชนไทย ต่อไปในอนาคต

จะเห็นได้ว่าพันธกิจในห้วงเวลา 6 ปีที่ผ่านมา สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ให้ความสำคัญกับนโยบายการทูตวัฒนธรรมมาโดยตลอด โดยใช้จุดแข็งด้านวัฒนธรรมและอาหารไทย เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ประเทศไทย ซึ่งทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง แม้ในช่วงที่ ประเทศไทยมีปัญหาความไม่สงบจนกระทั่งช่วงภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในเดือน พฤษภาคม ค.ศ. 2014 มาจนถึงปัจจุบัน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยและอาหารไทยโดย ความร่วมมือจากชุมชนไทยและกระทรวงวัฒนธรรมก็ยังคงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง

ชาวอเมริกันยังคงสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ประชาสัมพันธ์ประเทศไทยโดยใช้อาหารและวัฒนธรรมเป็นตัวนำ อาทิ งานเทศกาลไทย (Thai Festival) งานสัปดาห์อาหารไทย (Thai Restaurant Week), Consulate Open House's Thai Wedding, Dhammaram Temple Open House's Songkran Festival Celebration, Thai Food Crawl, Sawasdee Thailand's Gala Night และคาราวานวัฒนธรรมไทยเยือน 3 มลรัฐในเขตมิดเวสต์ (โดยคณะนาฏศิลป์ กรมศิลปากร และชุมชนไทยจากนครชิคาโกและเซนต์โกล์เคียง) ซึ่งการที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโกเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทยและอาหารไทยดังกล่าว ได้ช่วยสร้างเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยและสร้างชื่อเสียงแก่ประเทศไทย นำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประเทศไทย ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยในประเทศไทย

การใช้นโยบายการทูตวัฒนธรรมโดยมีชุมชนไทยเป็นกลไกสำคัญนี้ มุ่งหวังที่จะสร้างบรรยากาศอันดีในระยะยาวและกระชับมิตรไมตรีระหว่างกันในระดับประชาชนเพื่อรองรับนโยบายต่างประเทศของไทยที่จะตามมาในอนาคต อีกทั้งเป็นการดึงศักยภาพของชุมชนไทยที่มีจุดแข็ง (strength) ในด้านวัฒนธรรมและอาหารไทย และการจัดองค์กรที่เข้มแข็ง ให้ชาวอเมริกันและชาวต่างชาติอื่นๆ เห็นถึงพลังของชุมชนไทย อันจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทยและสร้างชื่อเสียงแก่ประเทศไทยด้วยอีกทางหนึ่ง

สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโกพยายามผลักดันนโยบายการทูตวัฒนธรรมอย่างเต็มที่ และสนับสนุนงบประมาณให้ชุมชนไทยรุ่นสองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชนไทย และเข้าร่วมเป็นสมาชิกในสมาคม/ชมรมของชุมชนไทยอื่นๆ เพื่อเป็นการเตรียมการให้มีบทบาทนำในชุมชนไทยแทนชุมชนไทยรุ่นแรกที่กำลังเกษียณอายุลง โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ ได้เสนอ “โครงการเยาวชนไทยในเขตมิดเวสต์ของสหรัฐอเมริกาเยือนถิ่น” เพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงการต่างประเทศเป็นประจำทุกปี และให้สมาคมคนไทยอเมริกันเพื่อวันข้างหน้า (TAFF) ดำเนินการติดต่อกันได้สำเร็จเป็นเวลา 2 ปีแล้ว คือ ในปี ค.ศ. 2016 และปี ค.ศ. 2017

นอกจากนี้ สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้เริ่มเสนอ “โครงการเยาวชนอเมริกันเชื้อสายไทยฝึกงานด้านการเมืองในสำนักงานของนักการเมืองท้องถิ่นนครชิคาโก” เพื่อขอการสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงการต่างประเทศ สำหรับเยาวชนอเมริกันเชื้อสายไทยจำนวน 2 คน ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้ฝึกงาน เรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่นของสหรัฐฯ ทุกปี เป็นเวลา 3 เดือน ในช่วงฤดูร้อน โดยเริ่มดำเนินงานในปี ค.ศ. 2017 และให้สมาคม TAFF ร่วมกับสมาคมไทย-อเมริกันแห่งรัฐอิลลินอยส์ ร่วมกันเป็นผู้คัดเลือกเยาวชนไทยและดำเนินโครงการร่วมกับสถานกงสุลใหญ่ฯ เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนไทยกับนักการเมืองท้องถิ่น และสร้างแรงบันดาลใจแก่เยาวชนอเมริกันเชื้อสายไทยให้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการเมือง เพื่อแสดงความคิดเห็นและความต้องการให้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้กำหนดนโยบายท้องถิ่น และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทย

การผลักดันชุมชนไทยรุ่นสองให้เพิ่มบทบาทในกิจกรรมของชุมชนไทยและเริ่มทำงานกับสมาคมไทย-อเมริกันแห่งรัฐอิลลินอยส์ ซึ่งเป็นสมาคมที่ใหญ่และสำคัญที่สุดของชุมชนไทยรุ่นแรกนั้น เป็นการแก้ไขจุดอ่อน (weakness) ของชุมชนไทย แก้ปัญหาการหดตัวของชุมชนไทยจากการเกษียณอายุของชุมชนไทยรุ่นแรก สร้างความตื่นตัวแก่ชุมชนไทยรุ่นสองในการสืบทอดกิจกรรมของชุมชนไทยรุ่นแรก ปรับเน้นกิจกรรมให้เน้นภาพลักษณ์ของไทยและสามารถนำการทูตวัฒนธรรม

ไปขยายผลต่อได้ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ แก่ไขทัศนคติของชุมชนไทยรุ่นสองที่มีลักษณะ passive เนื่องจากคิดว่าไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนไทยในตอนนี้เนื่องจากชุมชนไทยรุ่นแรกก็ยังสามารถทำงานได้ อีกทั้งเป็นการเตรียมการในช่วงเปลี่ยนผ่านชุมชนไทยจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง โดยเฉพาะหากเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเกิดวิกฤตการณ์

3.2.2 นโยบายการทูตประชารัฐ

สถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นผู้นำและประสานงานตั้งทุกภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนไทย/ธุรกิจท้องถิ่นในนครชิคาโกและมลรัฐในเขตมิดเวสต์เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนไทยเป็นประจำและหลากหลาย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทุกภาคส่วน และให้งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนไทยในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ผ่านโรงเรียนสอนภาษาไทย ชมรมนาฏศิลป์ และโรงเรียนดนตรีไทย เพื่อทำหน้าที่ในการส่งเสริมประเทศไทยตามพันธกิจของสถานกงสุลใหญ่ฯ อันทำให้ภาครัฐ (สถานกงสุลใหญ่ฯ และหน่วยงานที่มประเทศไทยของสถานกงสุลใหญ่ฯ ณ นครชิคาโก) ภาคประชาชน (สมาคม/ชมรมของชุมชนไทย) และภาคเอกชน (บริษัทไทยที่เข้ามาลงทุนในสหรัฐฯ และภาคธุรกิจท้องถิ่น โดยเฉพาะร้านอาหารและผู้นำเข้าวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหาร) ได้ตระหนักรู้ในบทบาทสนับสนุนของภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมประเทศไทยไปในทิศทางเดียวกัน

สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้ดำเนินบทบาทในฐานะ CEO ในการประชุมที่มไทยแลนด์เพื่อบูรณาการนโยบายของรัฐบาลในทุกด้าน โดยเฉพาะนโยบายการทูตวัฒนธรรมและการทูตประชารัฐ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทยในนครชิคาโกและมลรัฐในเขตมิดเวสต์ ในการนี้ สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้พยายามกระชับความสัมพันธ์กับภาคเอกชนและภาคธุรกิจท้องถิ่น เพื่อชักชวนให้สนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนไทย ซึ่งจะช่วยเหลือสร้างเครือข่าย Friends of Thailand กลุ่มด้านวัฒนธรรม¹⁴ อันเกิดจากความประทับใจในภาพลักษณ์ที่ดีของไทย เป็นความพยายามในการเอาชนะใจ (winning hearts and minds) และสร้างความน่าเชื่อถือของไทยในสายตาของนานาประเทศในระยะยาว (นอกเหนือจาก Friends of Thailand กลุ่มด้านธุรกิจจากการลงทุนของไทยในสหรัฐฯ ที่เป็นการทำประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ชุมชนท้องถิ่น และทำให้ ส.ส. และ ส.ว. ท้องถิ่นเกรงใจไทยและสนใจไทย) ซึ่งกลุ่ม Friends of Thailand ทั้งสองกลุ่มจะเป็นช่องทางในการร้องขอให้เป็นปากเสียงให้ไทยในความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ในภาพใหญ่ โดยเฉพาะเรื่องการค้าและธุรกิจได้โดยง่าย

ในงานเทศกาลไทย (Thai Festival) และเทศกาลอาหารไทย (Thai Food Festival) สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้เชิญทุกภาคส่วนเข้าร่วมหารือเพื่อชักชวนให้เข้าร่วมในงานดังกล่าว อันเป็นการบูรณาการทุกภาคส่วนให้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมและมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแนวทาง (Theme) ของงาน ดังนี้

¹⁴ กลุ่ม Friends of Thailand (FoT) ในนครชิคาโก อาทิ นายกเทศมนตรี (Mayor) นครชิคาโก Secretary of State ของนครชิคาโก นักธุรกิจ ศิลปิน นักการเมืองท้องถิ่น สื่อมวลชน ชาวอเมริกันที่ชื่นชอบประเทศไทย โดยเฉพาะอาหารและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่และมีอิทธิพลต่อการเมืองและชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งมีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจของรัฐบาลท้องถิ่น

1) ภาคประชาชน คือ ชุมชนไทยรุ่นแรกและรุ่นสอง ซึ่งมีจุดแข็งด้านวัฒนธรรม เข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมกับภาครัฐในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นตามจุดแข็งของตนเอง เช่น ชุมชนไทยรุ่นสองมีศักยภาพโดดเด่นด้านแฟชั่นดีไซน์ และดนตรีไทยร่วมสมัย ส่วนชุมชนไทยรุ่นแรกมีศักยภาพโดดเด่นด้าน นาฏศิลป์ ดนตรีไทยคลาสสิก การนวดแผนไทย การแกะสลัก และ ศิลปหัตถกรรม เป็นต้น

2) ภาคเอกชนและธุรกิจท้องถิ่น มีจุดแข็งด้านอาหารไทยและวัตถุดิบสำหรับ ประกอบอาหาร สามารถเปิดบูธขายอาหาร/ให้ชิมตัวอย่างอาหาร แสดงสินค้าและวัตถุดิบในการ ประกอบอาหาร วัสดุอุปกรณ์สำหรับประกอบอาหารไทย รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจนำเข้าวัตถุดิบ ของตน

3) ภาครัฐ คือ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน และการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย สามารถเข้ามาดูแลเรื่องการตลาด matching คู่ค้าทางธุรกิจไทยกับเครือข่ายธุรกิจ ท้องถิ่นในสินค้าเป้าหมายและบริการตามเป้าหมายของไทย ให้ข้อมูลเรื่องการส่งเสริมการลงทุน และ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการขยายผลจากการดำเนินนโยบายการทูตวัฒนธรรมและการทูตประชารัฐ

4) ภาคประชาชน (ชุมชนไทยและสมาคม/ชมรมต่างๆ) ภาคเอกชนในนครชิคาโก (เช่น บริษัทไทยซัมมิต) และภาคธุรกิจท้องถิ่น (เช่น ร้านอาหารและผู้นำเข้าวัตถุดิบด้านอาหาร) ต่างมีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินนโยบายการทูตประชารัฐและนโยบาย การทูตวัฒนธรรม ทั้งนี้ นโยบายการทูตประชารัฐเป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ชุมชนไทย ภาคเอกชนและภาคธุรกิจท้องถิ่น เกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐ แนวโน้มของประเทศไทยและ ประชาคมโลกดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการค้าและภาคธุรกิจ ซึ่งจะช่วยรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทย ที่ดำเนินธุรกิจท้องถิ่นเองด้วย นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายการทูตวัฒนธรรม และการบูรณาการทุก ภาคส่วนตามนโยบายการทูตประชารัฐ จะช่วยเสริมสร้างโอกาส (opportunity) ให้แก่ความสำเร็จใน การสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทย และรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยโดยเฉพาะ ด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

ตามแนวคิดและกรอบทฤษฎีเกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ ชุมชนไทยที่ อพยพไปตั้งรกรากที่สหรัฐฯ และรวมตัวกันจัดตั้งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีความเข้มแข็งในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การจ้างงาน จะกลายเป็นเสียงที่มีพลังต่อการกำหนดนโยบายของสหรัฐฯ ทั้งนโยบาย ภายในประเทศและระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ชุมชนไทยที่มีความยั่งยืนและธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมของตนเองอย่างเข้มแข็ง และมีจำนวนประชากรเพิ่มจำนวนขึ้น จะก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และส่งผลกระทบต่อประเด็นภายในประเทศ (domestic issues) ของสหรัฐฯ อาทิ การลงคะแนนเสียงทางการเมือง การจ้างแรงงานต่างชาติ ความหลากหลายด้าน ชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ความเป็นพหุสังคม ดังนั้น กระบวนการกำหนดนโยบายด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในและต่างประเทศของสหรัฐฯ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงชุมชนชาติพันธุ์ที่มีความ เข้มแข็ง โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีขนาดใหญ่ และมีพลังความเข้มแข็งทั้งด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ เช่น ชุมชนยิว ชุมชนจีน ชุมชนอินเดีย เป็นต้น หากการกำหนดนโยบาย ไม่คำนึงถึงกลุ่มชุมชนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเข้มแข็ง และเป็นแรงงานสำคัญในการจ้างงานแล้ว

นโยบายนั้นๆ อาจไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติ และอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์พหุภาคีในประเด็นโลก เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชนได้

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

ชุมชนไทยในนครชิคาโก สหรัฐอเมริกา เป็นชุมชนไทยขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพและมีจุดแข็งด้านวัฒนธรรมไทยและอาหารไทย มีการจัดองค์กรในรูปของสมาคม/ชมรมของคนไทยที่เข้มแข็ง และมีบทบาทในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยมาโดยตลอด

ตั้งแต่ ค.ศ. 2010 ชุมชนไทยรุ่นแรกเริ่มเกษียณอายุ และลดบทบาทในกิจกรรมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมลงเนื่องจากสูงอายุและมีปัญหาสุขภาพ ในขณะที่ชุมชนไทยรุ่นสองและสามยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องเข้ามาสืบทอดบทบาทของชุมชนไทยรุ่นแรกในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้ และชุมชนไทยรุ่นแรกบางส่วนยังไม่ยอมปล่อยวางมือจากบทบาทผู้บริหารและตัดสินใจในกิจกรรมของสมาคม/ชมรม และวัดไทยที่ตนเองมีส่วนร่วมก่อตั้งมาตั้งแต่ต้น

ชุมชนไทยในนครชิคาโกเริ่มลดความเข้มแข็งลง จากการลดบทบาทการเข้าร่วมในการเมืองท้องถิ่น และลดกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเสริมภาพลักษณ์และสามารถนำไปขยายผลต่อได้ในด้านการท่องเที่ยว กิจกรรมที่ยังคงมีอย่างต่อเนื่องโดยชุมชนไทยรุ่นแรกมักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาซึ่งจำกัดเฉพาะคนเชื้อสายไทยและกลุ่มคนที่ไปวัดไทย มิได้เปิดให้คนท้องถิ่นเข้าร่วมได้มากนัก

สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโกตระหนักดีถึงปัญหาการขาดความเข้มแข็งของชุมชนไทยที่เกิดขึ้นในนครชิคาโก ซึ่งหากภาครัฐไม่ดำเนินการใดๆ อาจส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของชุมชนไทยในนครชิคาโก จึงได้นำนโยบายการทูตประชาธิรัฐและนโยบายการทูตวัฒนธรรมมาดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนแก่ชุมชนไทยในนครชิคาโกและเขตใกล้เคียง และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนไทยและผลประโยชน์ของไทยไว้ โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่มประเทศไทยที่ประเทศไทย ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้มีนโยบายและเป้าประสงค์ในการจัดกิจกรรมด้านเผยแพร่วัฒนธรรมและส่งเสริมอาหารไทยที่ชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดแนวทางงาน (theme) ของงานเทศกาลไทย (Thai Festival) ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกันทั่วโลก เพื่อความเป็นเอกภาพของนโยบายการทูตวัฒนธรรม

ทั้งนี้ แนวทางการจัดงานเทศกาลไทย ควรคำนึงถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวไทย ซึ่งเป็นจุดแข็งของไทยมาโดยตลอด เช่น ด้านอาหารไทย (สาธิตการประกอบอาหารไทย โดยใช้วัตถุดิบที่หาได้ในท้องถิ่น สาธิตการแกะสลักผักและผลไม้) ด้านการแสดงทาง

วัฒนธรรม (รำไทย โขน ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เช่น มวยไทย) ด้านการท่องเที่ยว (ประชาสัมพันธ์ สถานที่ท่องเที่ยววิถีไทย การท่องเที่ยวอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวมุมมองใหม่ หรือ unseen Thailand เช่น การท่องเที่ยวแบบ homestay การท่องเที่ยววนอุทยานแห่งชาติ การท่องเที่ยวแบบเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม)

2) งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนไทย โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม ควรมีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินนโยบายการทูตวัฒนธรรมสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว¹⁵ ทั้งนี้ การเชื่อมสัมพันธ์กับชุมชนไทยและภาคเอกชน/ธุรกิจท้องถิ่นตามนโยบายการทูตประชาธิรัฐ ต้องทำในทุกระดับ เพื่อให้มีความสัมพันธ์และเครือข่ายกับชุมชนไทยทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ทั้งระดับผู้นำไปจนถึงระดับปฏิบัติ

3) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายของชุมชนไทยรุ่นสอง ในสาขาอาชีพต่างๆ เช่น กฎหมาย สถาปนิก นักออกแบบ พยาบาล และคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ให้เป็นเครือข่ายมืออาชีพของชุมชนไทยในนครชิคาโกและเขตมิตเวสต์ โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นผู้ประสานงานสร้างเครือข่ายในการลงทะเบียนสาขาอาชีพของชุมชนไทยรุ่นสอง และเน้นให้มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนไทยมากขึ้น เช่น เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายแก่ชุมชนไทยและผู้ประกอบการธุรกิจคนไทย ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและเผยแพร่วัฒนธรรมในลักษณะ mobile unit ให้มีลักษณะเป็นมืออาชีพและสามารถเคลื่อนย้ายไปตั้งประชาสัมพันธ์ประเทศไทยได้ในหลากหลายพื้นที่ เป็นต้น

4) ผลักดันนโยบายเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แลกเปลี่ยนนักเรียนและบุคลากรด้านการศึกษา แลกเปลี่ยนนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม และการบริหารจัดการมหานครให้เป็นเมืองใหญ่ที่น่าอยู่และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งนครชิคาโกมีศักยภาพและความเชี่ยวชาญ อาทิ

(1) กิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมภายใต้โครงการเมืองพี่เมืองน้อง (Sister City) ระหว่างกรุงเทพมหานครกับนครชิคาโก (อยู่ระหว่างดำเนินการลงนาม MoU)

(2) ความร่วมมือแลกเปลี่ยนบุคลากร องค์ความรู้ และสื่อภาพยนตร์ ระหว่างกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของไทย กับคณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาพยนตร์และสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยชิคาโก ซึ่งมีชื่อเสียงเรื่องการจัดเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติเป็นประจำทุกปี โดยอาจสนับสนุนผู้สร้างภาพยนตร์จากนครชิคาโกมาใช้สถานที่ท่องเที่ยวในไทยเป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ให้มากขึ้น

(3) ความร่วมมือด้านการบริหารจัดการแม่น้ำกวางมานครให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งโครงการถนนคนเดินริมแม่น้ำชิคาโกสามารถนำมาปรับใช้เป็นต้นแบบกับแม่น้ำเจ้าพระยาได้

(4) กิจกรรมแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา ภายใต้โครงการโรงเรียนคู่มิตร (Friendship School) โดยจับคู่ระหว่างโรงเรียนในนครชิคาโก

¹⁵ งบประมาณสำหรับสำนักงานในต่างประเทศ โดยเฉพาะงบเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนไทย ถูกตัดเหลือน้อยลงทุกปี ในปีงบประมาณ 2559 และ 2560 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก ได้รับงบประมาณในส่วนนี้เพียง 100,000 บาท ซึ่งไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนภารกิจของชุมชนไทย อันอาจกระทบต่อภาพลักษณ์และท่าทีสนับสนุนของภาครัฐต่อชุมชนไทย

กับโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนวิชาการโดยเฉพาะองค์ความรู้และนวัตกรรมด้าน STEM รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและท่องเที่ยวไทยเชิงอนุรักษ์ด้วย

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

1) กระชับความสัมพันธ์กับชุมชนไทย ภาคเอกชน/ธุรกิจท้องถิ่นต่อไป โดยเน้นการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ และการระดมทุนสนับสนุนจากภาคเอกชน/ธุรกิจท้องถิ่นในกิจกรรมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของไทยและเพื่อประชาสัมพันธ์ประเทศไทย

2) สร้างความสัมพันธ์กับแกนนำชุมชนไทยในหลากหลายสมาคม/ชมรม อาทิ สมาคมไทย-อเมริกันแห่งรัฐอิลลินอยส์ สมาคมพยาบาลไทยแห่งรัฐอิลลินอยส์ สมาคมกอล์ฟ สมาคม Thai Illinois Friendship Alliance (TIFA) สมาคม Thai American for the Future (TAFF) และสมาคมร้านอาหารไทย เพื่อเป็นฐานในการเคลื่อนย้ายและขยายความร่วมมือในการมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนไทยไปยังชุมชนท้องถิ่น โดยไม่จำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มชุมชนไทย และเน้นกิจกรรมทางวัฒนธรรม เผยแพร่ธรรมะในศาสนาพุทธ อาหารไทย และกีฬา ซึ่งสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อขยายกลุ่ม Friends of Thailand ให้ชุมชนไทยได้รับการยอมรับจากท้องถิ่นว่าเป็นชุมชนที่มีคุณภาพ มีเอกภาพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมท้องถิ่น

3) สร้างความผูกพันในระดับท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้ชุมชนไทยมีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น อาทิ เชิญผู้บริหารท้องถิ่นทั้งระดับเทศบาลและระดับมลรัฐเข้าร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทย อาหารไทย และท่องเที่ยวไทย ส่งเสริมการฝึกงานและการเข้าร่วมในกิจกรรมการเมืองท้องถิ่นผ่านพันโทหญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ สมาชิกวุฒิสภาจากมลรัฐอิลลินอยส์ เชิญนักการเมืองท้องถิ่นมาพูดคุยกับชุมชนไทยเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นนักการเมืองเชื้อสายไทย และจัดกิจกรรมระดมเงินทุนสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นที่เป็นคนอเมริกันเชื้อสายไทยในอนาคต อันจะช่วยรักษาและขยายฐานกลุ่ม Friends of Thailand ที่สนับสนุนไทยทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมการท่องเที่ยว ให้กว้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4) ผลักดันชุมชนไทยรุ่นสองและสาม และสมาคม TAFF ให้มีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชนไทยให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทย อาหารไทย และการท่องเที่ยวไทย โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ หรือกับสมาคม/ชมรมต่างๆ เพื่อให้ยอมรับการเป็นสมาชิกและการมีส่วนร่วมตัดสินใจของชุมชนไทยรุ่นสองในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนไทยให้มากกว่าเดิม

5) สนับสนุนการทำงานของสมาคมร้านอาหารไทยในนครชิคาโก โดยเชิญร้านอาหารไทย เข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมให้มากขึ้น และสนับสนุนบทบาทในการทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมอาหารไทย เช่น งานเทศกาลอาหารไทย บัตรลดค่าอาหารเมื่อไปรับประทานอาหารเย็น ร้านอาหารไทยที่สถานกงสุลใหญ่ฯ และกระทรวงพาณิชย์คัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้รู้จักอาหารไทยรสชาติไทยแท้ให้มากขึ้น

6) ร่วมจัด/สนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมกับวัดไทยและโบสถ์คริสต์ของคนไทยอื่นๆ ในนครชิคาโกและเขตใกล้เคียงมากขึ้น เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนไทยวัยหนุ่มสาวและวัยทำงานซึ่งเป็นผู้สนับสนุนสำคัญของวัด/โบสถ์ดังกล่าว โดยไม่จำกัดอยู่เพียงวัดอัมมาราม ซึ่งแม้จะเป็นวัดอารามหลวงและเป็นวัดใหญ่ที่สำคัญในเขตมิดเวสต์ แต่กลุ่มผู้สนับสนุนวัดมักเป็นชุมชนไทยสูงอายุซึ่งมีแนวคิดอนุรักษ์นิยมสูง

7) สนับสนุนให้ชุมชนไทยในมลรัฐต่างๆ ในเขตกึ่งสุล ร่วมกันออกเดินที่ไทยในงานเทศกาลทางวัฒนธรรมนานาชาติ (International cultural events) ของมลรัฐ โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ สนับสนุนงบประมาณให้ เพื่อประชาสัมพันธ์ประเทศไทยไปยังมลรัฐต่างๆ ได้ตลอดทั้งปี

8) สนับสนุนกิจกรรมของโครงการ Thai Town Center of Chicago¹⁶ ให้เป็นแม่แบบ (model) ของการสร้างชุมชนไทยให้เป็นที่รู้จักในท้องถิ่น และใช้ประโยชน์ได้จากการสนับสนุนของท้องถิ่น

9) สนับสนุนและผลักดันการทำ MoU ระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ Kendall College ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยด้านการทำอาหารที่มีชื่อเสียงของนครชิคาโก เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรมในการส่งเสริมวัฒนธรรมด้านอาหารไทยให้เป็นที่รู้จักของชาวอเมริกันและชาวต่างชาติ

10) สนับสนุนกิจกรรมภายใต้โครงการโรงเรียนคู่มิตร (Friendship school) ระหว่างโรงเรียนสาธิตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร และ International school of Ogden นครชิคาโก ซึ่งได้ลงนามใน MoU ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2012 เพื่อแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักเรียนระหว่างกันในภาคฤดูร้อน โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ เป็นผู้ประสานงานเชิงนโยบายเรื่องนักเรียนและอาจารย์แลกเปลี่ยน ทั้งนี้ อาจารย์เริ่มขยายความร่วมมือจากระดับโรงเรียนมัธยมปลาย (high school) ไปยังระดับโรงเรียนอาชีวศึกษา (vocational college) โดยเน้นวิชาการในสาขา STEM อนึ่ง แม้ปัจจุบันโรงเรียนของไทยและสหรัฐฯ จะปิดเทอมภาคฤดูร้อนตรงกัน แต่นักเรียนและอาจารย์แลกเปลี่ยนจากไทยยังคงสามารถแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในสาขา STEM ได้ไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่อาจเป็นการฝึกงานในสถานที่ปฏิบัติงานจริง เช่น ฝึกงานที่ร้านขายยา หรือห้องทดลองของสถาบันค้นคว้าวิจัย เป็นต้น ส่วนนักเรียนและอาจารย์แลกเปลี่ยนจากสหรัฐฯ สามารถฝึกอาชีพและประสบการณ์จากการลงพื้นที่ในชนบทร่วมกับนักเรียนและอาจารย์ไทยเพื่อเรียนรู้วิถีไทย วัฒนธรรมไทยและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับมูลนิธิมันพัฒนาของไทย

11) ประสานงานกับกระทรวงวัฒนธรรมเพื่อผลักดันให้มีการซ่อมศาลาไทย (Thai Pavilion) ณ เมืองแมดิสัน มลรัฐวิสคอนซิน ซึ่งขณะนี้มียอายุ 15 ปีแล้ว แม้โครงสร้างของศาลาไทยจะยังอยู่ในสภาพดี แต่การตกแต่งด้านสถาปัตยกรรมเริ่มเสื่อมโทรมและหลุดร่อนจากสภาพภูมิอากาศที่หนาวจัดในฤดูหนาวและแดดจัดฤดูร้อน ทั้งนี้ ศาลาไทยเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญด้านวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง การปล่อยให้ศาลาไทยให้เสื่อมโทรมขาดการดูแล ย่อมกระทบต่อภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทย ความรู้สึกและความสัมพันธ์อันดีระดับประชาชน

¹⁶ ประธานและเจ้าหน้าที่บริหารของ Thai Town Center of Chicago คือนายอรุณ สัมพันธ์วิวัฒน์ เป็นคนไทยที่ได้รับการยอมรับในวงการร้านอาหารของสหรัฐฯ ได้รับรางวัลด้านการประกอบอาหารที่มีชื่อเสียงมากมาย อาทิ The James Beard Award เป็นเจ้าของร้าน Arun's Thai Restaurant ซึ่งเป็นร้านไทยร้านเดียวในสหรัฐฯ ที่ได้รับรางวัลเกียรติยศ "AAA Five Diamond Restaurant" ติดต่อกันเป็นเวลา 12 ปีจนถึงปัจจุบัน

บรรณานุกรม

หนังสือ

สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.

แผนยุทธศาสตร์ 4 ปี กระทรวงการต่างประเทศ 2559-2561. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2558.

Barston, R.P. Modern Diplomacy. 2nd Edition. Layman Public Group, 1997.

Castles, Stephen and Miller, Mark J. The Age of Migration : International Population
Movements in the Modern World. 2nd Edition Revised and Updated.
Macmillan Press Ltd., 1998.

Harold, Nicolson. Diplomacy. Institute for the Study of Diplomacy. Oxford University
Press, 1939.

Pigman, Geoffrey. Contemporary Diplomacy. Polity Press. Cambridge, 2010.

Watson, Adam. Diplomacy: the Dialogue between States. Routledge, 1982.

บทความและเอกสาร

กระทรวงการต่างประเทศ. การทูตประชารัฐ. จดหมายข่าวสราญรมย์ 1, 2 (มีนาคม – เมษายน
2559).

ทรงพล สุขจันทร์. Post Report สถานกงสุลใหญ่ ณ นครชิคาโก. โทรเลขสถานกงสุลใหญ่ ณ นคร
ชิคาโก ที่ CHI 1012/2559, 7 มีนาคม 2559.

ประยุทธ์ จันทร์โอชา. จากใจนายกรัฐมนตรี. จดหมายข่าวรัฐบาลเพื่อประชาชน ฉบับสานพลังประชารัฐ 2
(15 พฤษภาคม 2559).

วิหวัศ ศรีวิหค. การต่างประเทศไทยในยุคปัจจุบันและยุทธศาสตร์การต่างประเทศ. การบรรยาย ณ
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ หลักสูตรนักรับราชการทูต 9, 17 สิงหาคม
2560.

อรุณ สัมพันธ์วิวัฒน์. From Vision to Reality. Thai Town Center, 2013.

การสัมภาษณ์

ประธานและอดีตประธานสมาคมคนไทยอเมริกันเพื่อวันข้างหน้า. สัมภาษณ์. 10 กรกฎาคม 2560.

ประธานศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทยแห่งนครชิคาโก. สัมภาษณ์. 15 กรกฎาคม 2560.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางชญานาวดี กัลยาณมิตร
ประวัติการศึกษา	– รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ – Master of Arts (International Relations), University of Maryland at College Park, USA
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2529–2530	เจ้าหน้าที่การทูต 3 กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2530–2531	เจ้าหน้าที่การทูต 3 กรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2533–2534	เจ้าหน้าที่การทูต 4 กรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2539–2539	เจ้าหน้าที่การทูต 5 กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2539–2548	เจ้าหน้าที่การทูต 6 กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2550–2554	นักการทูตชำนาญการ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2555–2557	นักการทูตชำนาญการ สำนักบริหารบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
พ.ศ. 2557–2560	รองกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์ สหรัฐอเมริกา
พ.ศ. 2560–ปัจจุบัน	เลขาธิการกรม กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
ตำแหน่งปัจจุบัน	เลขาธิการกรม กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ